

Kunstinäitusel oma tööde juures. Enelin (vasakult), Elina ja Liis.

Taavi Lutsar

Esimesel kunsti ja fotograafia vabaõhufestivalil Lukowis

Tõrva kunstistuudio viis noort (Taavi Lutsar, Elina Kangur, Sille Lääs, Enelin Salu, Liis Sokk), õpetaja Tiitu Madal ja bussijuht Rein Laikask käisid Poolas Lukowi linnas kunsti tegemas. Üritus kestis 24. maist 1. juunini. Osa võtsid ka kunstnikud Leedust ja Poolast ning fotograafid Prantsusmaalt.

Tõrvast lahkusime 24. mai varahommikul ja sõit Lukowi kestis umbes 14 tundi. Esimesel õhtul tutvusime oma tõlgi ja paari kultuuritöötaja, järgmisel päeval aga teiste kunstnike ja Lukowi linnaga. Sel päeval valisime ka endale töövahendid. Seda selleks, et teisipäevast reedeni maalida linna- ja loodusvaateid. Taavi soovis eelistada tegeleda fotograafiaga.

Nende nelja päeva jooksul jõudisime palju: maalisisime igäüks kaks kuni neli pilti ja tutvusime linnaga. Meie meelispaik oli turg, millel pakuti ilusad rõivad ja madalad hinnad jäävad tüdrukute südamesse kauaks.

Linn ise on äärmiselt kena paik oma paljude kirikute ja väikeste poeketega, pea iga nurga peal oli ka pagarikohvik. Linnaelanikud ise on sõbralikud, ent sõnaahtrad, kuna keelebarjäär ei luba pikka vestlust pidada.

Õõbisime Lukowist umbes kilomeetri kaugusel asuva hotelli Zimna

Woda kampingus. Seal olid imearmsad kahekoruselised väikesed majakesed. Hotelli juures oli ka järv, mille igast küljest avanes suurepärase vaade.

Toitlustamise juures oli meie noortele kõige harjumatum see, et kahekäiguline lõuna sisaldas suppi ja praadi, mitte kunagi aga magustoitu. Võib-olla see ongi nii paljude pagari-kohevike olemasolu põhjus. Käisime ka muuseumis, surnuaias ja ühe armastatuima poola kirjaniku Henryk Sienkiewiczi majamuuseumis.

Neljapäeval külastas meid kohalik televisioon, kellele andsime intervjuu.

Reede õhtul saabusid Tõrva ja teiste sõpruslinnade linnavalitsuste delegatsioonid.

Laupäeval läksime teiste kunstnikega koos suure bussiga Lublini linna, kus esmalt külastasime juutide koonduslaagrit Majdanek.

See oli kogu reisi masendavaim kogemus. Koonduslaagri säilinud hooned olid restaureeritud ja muudetud muuseumiks. Hoolimata sellest, et ajalootundidest teadsime, mida seal inimestega tehti, oli šokk näha kohta, kus see julmus aset leidis.

Muu hulgas oli näitamiseks välja pandud ohvrite mahaaetud juukseid.

Üks pikk hoone oli ainuüksi nende jalgadele päralt, nägemata ei jäänud ka gaasikambri ega põletusahjud.

Samal õhtul algasid Lukowi linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistused, kus pakuti meelelahutust ja toimus väike laul.

Pühapäeval avati kunstinäitus, kus sai näha meie endi ning teiste kunstnike ja fotograafide töid. Õhtul jätkusid linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistused, linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistused, linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistused, linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistused.

Esmapäeval pärast hommikusööki jätsime võõrustajatega hüvasti, käisime veel kiirelt turul ja võtsime suuna kodu poole. Tõrva jõudisime veidi enne südaööd.

Oleme äärmiselt tänulikud Lukowi linna- ja fotograafia vabaõhufestivali ettevalmistajatele, kes võimaldasid meil osaleda sellel üritusel; Tõrva linnavalitsusele, kes meid samuti toetas; Tiitu Madalale, kes meiega kaasas oli ja loomulikult bussijuht Reinule, kes meid alati rõõmsas tujus ringi sõidutas.

Tänamata ei saa jätta ka Gerta Visterit, kes on Tõrva noortele püüdnud edasi anda oma teadmisi ja oskusi. Saime kauaks-kauaks meelde jääva kogemuse, tutvusime enda jaoks uue kultuuriga ja võitsime uusi sõpru. Aitäh!

Liis Sokk

Helme vallavolikogu istungil 27. mail

- Kuulati Töötukassa Valgamaa osakonna juhataja Merike Metsavase ülevaadet olukorrast tööturul;
- kuulati vallavanema ülevaadet valla üldisest olukorrast;
- otsustati anda SA-le Eesti Rahvuslik Klaverimuuseum kasutusvaldusse ja hiljem võõrandada Helme alevikus asuv Mõisahooned kinnistu;
- kinnitati enampakkumisel võõrandatavate korteriomandite alghinnad, enampakkumise ja ostu-müügilepingu tingimused;
- kinnitati maaüksuste sihtotstarbed.

Tiina Õunpuu
Vallasekretär

Tõrva linnavolikogus arutati ja otsustati 16. juunil 2009

1. Volikogu kuulab ära Sirje Lutheri ülevaate MTÜ Tõrva Kinomuuseumi tegevusest.
2. Kuulati ära abilinnapea linnapea ülesannetes Tõnu Jaansalu ülevaade linnavalitsuse ja volikogu vahepealse tegevuse kohta.
3. Volikogu kinnitas Tõrva linna 2008. aasta majandusaasta aruande.
4. Võeti vastu Tõrva linna 2009. aasta lisaelarve.
5. Volikogu otsustas taotleda pangalt laenu kuni 10 000 000.- krooni Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi Tõrva linna veemajandusprojekti kaasfinantseerimiseks.
6. Volikogu algatas Kevade 4 kinnistu detailplaneeringu ja esitas ähteseisukohad.
7. Volikogu võttis vastu Õhnekalda detailplaneeringu projekti, kuulutas välja avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu.
8. Volikogu moodustas 2009. aasta omavalitsuse volikogu valimisteks Tõrva linna territooriumil ühe valimisringkonna nr 1. Valimisringkonna piirid on ära määratud Tõrva linna halduspiiriga. Valimisringkonna mandaatide arvukus ja Tõrva linnavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvukus määrati 15.
9. Volikogu moodustas 3-liikmelise valimiskomisjoni: Signe Kiin – komisjoni esimees, Aime Vahtrre, Eda Lend. Komisjoni asendusliikmeteks nimetati Helbe Sults ja Kalina Jaani.
10. Volikogu muutis Tõrva linnavalitsuse struktuuri ja koosseisu.

Signe Kiin
Linnasekretär

Lisa 1 Tõrva Linnavolikogu 16.06.2009 määrusele nr 9

Lisaelarve juuni 2009. a.

TULUD	
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	119 197,13
Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus	84 700,00
Eesti Kultuurkapital	16 500,00
Valga Maavalitsus (tervise- ja spordiradade toetus)	77 500,00
Kokku	297 897,13

KULUD	
Muud valitsussektori teenused (ühinemisläbirääkimine)	119 197,13
Tõrva Gümnaasium – (laulu- ja tantsupeo protsessi kulud)	38 500,00
Kultuurimaja – (laulu- ja tantsupeo protsessi kulud jm üritused)	51 200,00
Sport – ürituste korraldamiseks	11 500,00
Sport – tervise- ja spordiradade kulud	77 500,00
Kokku	297 897,13

Tõrva linnavolikogu määrusega 16.06.2009 a nr 10 algatati detailplaneering Kevade tn 4 kinnistul (katastritunnus 82301:007:1770).

Planeeringuala suurus on 3237 m². Kinnistu sihtotstarve on enne planeeringut 25% elamumaa ja 75 % ärimaa. Planeeringu eesmärk on ärihoonete ehitamine.

Detailplaneeringu ülesanne on kinnistu sihtotstarbe muutmise, ehitusõiguse määramine, arhitektuurinõuete seadmine, juurdeehitatavate ärihoonete ühendamine klaaskatusega. Samuti tehovõrkude ja rajatiste asukoha määramine, liikluskorralduse, heakorra ja haljastuse ning jäätmekäitluse korraldamine.

Kinnistu asub miljööväärtuslikul alal Tõrva linna keskses.

Tõrva linnavolikogu on vastu võtnud ja suunab avalikule väljapanekule Õhnekalda detailplaneeringu projekti.

Avalik väljapanek toimub 29.06.–13.07 kella 8–14 Tõrva linnavalitsuse kantseleis kab 22, asukohaga Tõrva Kevade 1. Avaliku väljapaneku ajal võib esitada küsimusi, parandusi ja täiendusi kirjalikult detailplaneeringu kohta ülalmainitud aadressil või heino@torva.ee

Detailplaneeringu avalik arutelu toimub 28. juulil algusega kell 14 Tõrva linnavolikogu saalis aadressil Tõrva Kevade 1.

Üritustest Helme raamatukogus

Hoolimata sellest, et meie elu on majanduslikult raske, ei saa ometi harimata jätta inimeste vaimulma.

Hiljuti külastas meid raamatukogule juba tuttav kirjastus Maalehe Raamat oma rikkaliku kirjanduse valikuga. Inimestel oli võimalus osta raamatuid üpris soodsas hinnas. Kirjastuse esindaja Sirje Kari tutvustas põhjalikult müügilolevaid väljaandeid. Ostmine oli küll küllaltki tagasihoidlik, aga see, kes midagi soovis, see ka selle sai. Valikut oli.

12. mail avas oma taie näitus kohalik kunstnik Saale Markvard. Tema näitustega on Linna küla rahvas üpris tuttav. Igal aastal pakub ta meile uue näituse, olgu siis väljas maalid, klaasimaalingud või muud.

Näituse avamisel oli külastajaid palju. Kunstnik andis külastajatele ülevaate taie valmistamisest, ma-

terjalidest mida kasutas ja muustki.

Korraldajatel ja kunstnikul oli hea meel selle üle, et avamisele tuli ka vallavanem Tarmo Tamm. Tore, et ta nii pingelise töö kõrvalt aega näitust külastada leidis.

Seekord võime näha imekauneid õnnitluskaarte, kaelaehteid, vildist valmistatud esemeid ja muud ilusat. Eriti pilkupüüdvaks osutus taldriku- maalingute komplekt meie Eestimaa kaunitest lindudest. Kõige enam meeldib see näitus osa õpilastele.

Ritsu lasteaed-alkkooli õpetaja ja loodusringi juhendaja Asta Tsirp las- kis valida igal õpilasel oma lemmik- linnu. Õpilasel tuli teda järgmises tunnis tutvustada ka teistele. Kas ta tegi seda teatmekirjanduse või oma vaatluste põhjal, oli igapähe enda otsustada.

Mais külastas raamatukogu ja Rit-

su lasteaed-alkkooli Saku valla Kurtna põhikooli 4. klass koos õpetaja ja lastevanematega. Kooli juhataja Ülle Taal tutvustas õpingimusi meie koolis, raamatukogu korraldas teemaõhtu "Lasteraamat vallast valda". Samas oli külalistel võimalus tutvuda ka Saale Markvardi taie näitusega.

Raamatukogul oli plaanis korraldada ürituste sari, et tutvustada vähetuntud kalendripäevi, kuid kultuurkapital ei rahastanud seda projekti, mistõttu tuleb hea mõte maha matta ja asendada teiste üritustega. Nii kurb kui see ka pole, rahastab kultuurkapital ääretult vähe raamatukogude projekte. Kurb!

Püüame siis vallapoolsete vahenditega inimeste vaimulma rikastada. Kui ajad on rasked kõigil, on nad rasked ka raamatukogudel.

Kaie Tähe

Korraldatud jäätmeveost Valgamaal

Valga maakonnas kehtima hakava korraldatud jäätmeveo korraga seoses annab selgitusi oma tulevastele klientidele nende piirkondade uue jäätmevedaja AS Veolia Keskkonnateenused (endine AS Cleanaway) juht Argo Luude.

Korraldatud jäätmevedu tähendab jäätmeseaduse järgi lühidalt seda, et kohalik omavalitsus kuulutab jäätmeveo konkursi tulemusena võitjaks soodsaima pakkumise teinud ettevõtte, kes saab ainuõiguse kohaliku omavalitsuse hallatavas piirkonnas jäätmeveoga tegeleda.

Jäätmeseadus sätestab ka seda, et kui ainuõigus on ettevõttele üle antud, on kõik selles piirkonnas asuvad jäätmevaldajad automaatselt süsteemiga liidetud, sõltumata sellest, kas neil on välja valitud ettevõttega sõlmitud kirjalik leping või mitte.

Valgamaa on jaotatud kaheks jäätmeveopiirkonnaks. Esimese moodustavad Karula, Öru, Tõlliste, Taheva, Otepää ja Sangaste vallad ning pool Valga linnast.

Teise piirkonda kuuluvad Põdrala, Hummulu, Helme, Puka ja Paluperi vallad ning Tõrva linn ja teine pool Valga linnast. Esimeses piirkonnas rakendub korraldatud jäätmevedu

1. juulist ja teises kuu jagu hiljem ehk 1. augustil.

Valgamaal võitis korraldatud jäätmeveo konkursi mõlemas piirkonnas AS Veolia Keskkonnateenused (1. juunini kandis nime AS Cleanaway).

Senini suurt osa Valgamaa klientidest teenindanud AS Ragn-Sells on otsustanud mõlemas veopiirkonnas jäätmeveo lõpetada alates 1. juulist. See loob teises piirkonnas olukorra, kus kuu aja jooksul keegi jäätmeid justkui ei veagi, kuna korraldatud jäätmevedu rakendub alles 1. augustist.

Et võimalikku prügiuputust eos ennetada, on AS Veolia Keskkonnateenused valmis jäätmeid vedama ka teises Valgamaa jäätmeveopiirkonnast alates juulist.

Vedude ülevõtmisperioodil tuleks juulikuise jäätmeveost huvitatud endistel Ragn-Selli klientidel saata vastavasisuline kirjalik teade koheselt AS-le Veolia Keskkonnateenused. Teatesse tuleb kirja panna tellija nimi, tühenduskoha aadress ning aadress, kuhu tuleb saata arve, konteineri suurus, jäätmeliik ning ka soovivate tühenduskordade arv juulis.

Tähelepanu rendilepingule

Meile teadaoleva info kohaselt plaanib AS Ragn-Sells lepingute lõp-

pemise järel jätkata konteinerite renditeenuse osutamist oma endistele klientidele.

Tahame oma tulevastele klientidele südamele panna, et AS-le Ragn-Sells kuuluvate konteinerite rentimise jätkamine võib esmapilgul tunduda mugavam ja lihtsaim variant, ent kokkuvõttes ei pruugi see siiski olla parim lahendus, sest võib pikemas perspektiivis tekitada hulgaliselt probleeme.

Mitmete konteinerite tühendushinnad on konkursi järel seniste hindadega võrreldes odavamaks muutunud ja seega võib klientidele osutuda kasulikumaks valida endale teise suurega konteiner, mille tühendushind kliendile kokkuvõttes soodsam tuleb.

Kolmandalt osapoolelt konteinerit rentides püsib lisaks risk, et rendihinnad võivad tulevikus tõusta ning AS Ragn-Sells küsida rendilepingu lõpetamise järel konteineri äraveo ja pesu eest täiendavaid tasusid.

Soovitame klientidel lugeda tähelepanelikult lepinguid, sest kõigi eelpool nimetatud tasude küsimine ei pruugi olla õiguspärane ega seaduslik. Oleme omalt poolt valmis kliente lepinguid puudutavates küsimustes abistama ja nõustama.

Klientidel, kes siiski soovivad jätkata konteinerite rentimist AS-lt

Ragn-Sells, palume kindlasti ASga Veolia Keskkonnateenused eelnevalt konsulteerida, sest AS Ragn-Sells kasutab Valgamaal mitmeid eripäraseid konteinereid (suuruses 0,75; 1,5; 2,5 ja 4,5m³), mis tihtilugu ei sobi meie autodega tühendamiseks.

Eelkõige palume seni 1,5 m³ konteinereid kasutanud klientidel kaaluda konteineri väljavahetamist, sest nende konteinerite konstruktsioonilise eripära tõttu võivad need olla ohtlikud. Alternatiivina soovitam 1,1m³ konteinerit, mille kasutamine on ohutu ja kasutusiga oluliselt pikem.

Juhul, kui konteinerit ei ole eripärase konstruktsiooni tõttu võimalik tühendada, jäävad konteineri ümberehitusega seotud kulud, sõltuvalt rendilepingu tingimustest kas kliendi või ASi Ragn-Sells kanda.

Konteinerite väljavahetamisest

Konteiner tuleks välja vahetada ka siis, kui see on pikaajalise eksploatatsiooni jooksul kasutamiskõlbmatuks muutunud. Konteineri vahetamine uue vastu võib aga osutada hiljem ootamatult keerukaks, kui konteiner ei kuulu kliendile ega jäätmevedajale vaid kolmandale osapoolle (AS-le Ragn-Sells).

Samuti võib konteineri vaheta-

mise vajadus olla tingitud sellest, et aja jooksul muutub jäätmete hulk. Sellisel juhul on klient ikka sunnitud tasuma väga kõrget teistsalduse kulu ning muid ebamõistlikke tasusid.

Eelpool nimetatud segaduste vältimiseks ja edaspidiseks mugavaks asjaajamiseks pakume kõigile klientidele võimalust osta või rentida konteinerid AS-lt Veolia Keskkonnateenused.

Nimelt on AS Veolia Keskkonnateenused omavalitsustega sõlmitud lepingute alusel kohustatud paigaldama-teisaldama korraldatud jäätmeveo alguses ja lõppedes kõik rendile võetavad või AS-lt Veolia Keskkonnateenused ostetavad konteinerid tasuta.

Lisaks pakume klientidele, kes otsustavad loobuda ASi Ragn-Sells konteineritest ning rentida või osta konteiner ASi Veolia Keskkonnateenused käest, võimalust teisaldada Ragn-Sells AS-le kuuluvad konteinerid tasuta.

ASi Veolia Keskkonnateenused pakutavate konteinerite rendist või ostust huvitatul palume ühendust võtta meie klienditeenindusega Transpordi 1 Valga.

Infot korraldatud jäätmeveo kohta saab telefonilt 1919 või meiliaadressilt valga@veolia.ee.

Majanduslike huvide deklaratsioonid

Järgnevad majanduslike huvide deklaratsioonid esitasid ametiisikud korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999, 16, 276; 87, 791; 2000, 25, 145; 2001, 58, 357; 2002, 53, 336; 63, 387; 2003, 18, 108) § 14 lg 5 alusel deklaratsiooni hoidjale – Tõrva Linnavolikogu 08. november 2005 otsusega nr 27 moodustatud komisjonile korruptsioonivastase seaduse kohaldamiseks.

Deklaratsioonid avaldatakse seaduse § 15 lg 3 alusel seaduse lisana kinnitatud majanduslike huvide deklaratsiooni vormi järgi:

I Üldandmed

1. Ees- ja perekonnanimi.
2. Isikukood (ei kuulu avaldamisele).
3. Ametikoht
4. Asutus (tööandja)
5. Ametipalga aste ja ametipalk

II Andmed vara kohta

6. Kinnisvara (kuni kinnistusraamatusse kandmiseni ka ehitised ja nende osad, deklareeritakse ka pooleliolevad ehitised, ühis- ja kaasomandiki oleva vara puhul näidatakse ametiisiku osa selles).
7. Registreeritud autod, vee- ja õhusõidukid.
8. Aktsiad, osad ja muud väärt-paberid (emitent, liik, kogus, nimi-väärtus, koguväärtus).
9. Pangaarved (pank, arve liik ja nende arv).

III Andmed varaliste kohustuste kohta

10. Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab eelmise kuu ametipalga või 50 000 krooni, kui ametikohal ametipalka ei maksta (võlausaldaja, võlaj jääb deklareerimise ajal).

11. Muud varalised kohustused, mille suurus ületab deklareerimise ajal eelmise kuu ametipalga või 50 000 krooni, kui ametikohal ametipalka ei maksta (liisingud, käenduslepingud, hüpototeegid jms).

IV Andmed muude tulude kohta

12. Muud regulaarsed tulud (palk ja lisatasud põhitöökohal, kui ametiisikul puudub ametipalk, kompensatsioonid, sh nõukogudest saadavad hüvitised, nimetatades nõukogu ja näidates hüvitise suuruse; intressid; pensionid; töövõtust ning teadus- ja õppetööst saadavad tasud; autoritasud; muud tulud või tuluallikad, näidates ära, mis liiki tuludega on tegemist).

V Andmed maksustatava tulu ja dividenditulu kohta (ei kuulu avaldamisele)

VI Andmed abikaasa, vanemate ja laste kohta (ei kuulu avaldamisele)

Deklaratsiooni esitamise kuupäev

VOLIKOGU LIIKMED

1. **Ülle Juht** – volikogu esimees – deklaratsioon avaldatud Riigi Teataja Lisas.

1. **Siim Ausmees**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Ida-Virumaal Toila vallas, 385908, korteriomand Ida-Virumaal Jõhvi vallas, 1019108, korteriomand Tartu linnas, 4057803 (kaasomand 50%), kinnistu Tartumaal Elva linnas, 519004 (kaasomand 50 %), korteriomand Tartumaal Tartu linnas, 4940903. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve, väärt-paberiarve; Sampo pank, arveldusarve; Nordea pank, arveldusarve; SEB Pank, arveldusarve. 10. SEB 835 647.-krooni. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis, 21.04.2009.

1. **Anne Haas**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Tõrva linnas (abikaasade ühisvara), korteriomand Tõrva linnas (abikaasade ühisvara). 7. Ei ole. 8. Tallink Grupp, aktsia, 765, 4.69 krooni, 3587.85 krooni, Eesti Ehitus, lihtaktsia, 100, 9.39 krooni, 939.-krooni. 9. Swedbank, arveldusarve,

FIE arvelduskonto. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, pension, volikogu liikme hüvitis 16.03.2009.

1. **Ivar Hanvere**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Korteriomand Tõrva linnas, 111119; Põlma maaüksus Kehtna vallas, 772. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 23.03.2009.

1. **Enn Kurvits**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6.2 kinnistut Hummulu vallas. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank, hoiuarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Pension, volikogu liikme hüvitis 20.04.2009.

1. **Ilona Leetma**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Korteriomand Tõrva linnas; 7. Sõiduauto Mazda 6, 2006 (abikaasade ühisvara). 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 30.04.2009.

1. **Tiiu Loorman**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Ei ole. 7. Sõiduauto Mazda 323, 1998. 8. Otepää Golf A-aktsia, 1, 1000.- krooni, 1000.-krooni; K&M Projektbüroo, osak 45%, 18 000.-krooni, 18 000.-krooni. 9. Swedbank arveldusarve, Swedbank väärt-paberikonto; SEB arveldusarve, Swedbank, FIE arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, FIE ettevõtlustulu, volikogu liikme hüvitis 25.04.2009.

1. **Olav Napritson**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Korteriomand Tõrva linnas, kinnistu Põdrala vallas. 7. Sõiduauto Land Rover Discoveri II, 1998. 8. AS Tõrva Elekter, lihtaktsia, 7200, 100.-, 720000.-, AS A&N Elekter, lihtaktsia, 400, 1000.-, 400000.-, AS Galvi-Linda, lihtaktsia, 11, 100.-, 1100.-. 9. Swedbank, arveldusarve; SEB arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt,

volikogu liikme hüvitis, pension 22.04.2009.

1. **Eduard Nigol**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu, 1978. 7. Sõiduauto VAZ 2101, 1974. 8. Ei ole. 9. SEB Pank, 2 arveldusarvet. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 21.04.2009.

1. **Ermiine Põldma**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Korteriomand alevikus Volkswagen Golf, 1996. 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve; SEB arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 27.04.2009.

1. **Maido Ruusmann**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Tõrva linnas, 2080040, kinnistu Põdrala vallas, 1007740. 7. Järeelhaagis (omavalmistatud) 2005. 8. OÜ Brick kinnisvara, osa, 1, 16 000.- krooni, 16 000.- krooni. 9. Swedbank, arveldusarve; AS Eesti Krediidipank, arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 30.04.2009.

1. **Ahti Saar**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Valga maakonnas, Tõrva linnas, 205440; Kinnistu Tõrva linnas, 1353840, kinnistu Tõrva linnas, 1162340 (1/2). 7. Ei ole. 8. SEB II samba pensionifond. 9. SEB arveldusarve, krediidikonto, tähtajaline hoius; Swedbank, arveldusarve, krediidikonto, BIG, tähtajaline hoius. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, volikogu liikme hüvitis 27.04.2009.

1. **Kaie Tähe**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Tõrva linnas (abikaasade ühisvara), 1/3 kinnistust Põlvamaal Kanepi vallas. 7. Sõiduauto VAZ 21063, 1990 (abikaasade ühisvara). 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Töötasu põhitöökohalt, pension, volikogu liikme hüvitis 16.03.2009.

1. **Kalle Vister**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Kinnistu Tõrva linnas. 7. Sõiduauto Ford Sierra, 1983. 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve. 10. Swedbank 22 968,1 eurot. 11. Ei ole. 12. Palk põhitöökohal, volikogu liikme hüvitis 08.04.2009.

1. **Ülle Võrk**. 3. Linnavolikogu liige. 4. Tõrva Linnavolikogu. 5. Ei ole. 6. Korteriomand Tõrva linnas. 7. Sõiduauto Toyota Corolla, 1999. 8. Ei ole. 9. Swedbank, arveldusarve; SEB arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Palk põhitöökohal, volikogu liikme hüvitis 30.04.2008.

1. **Agu Kabrits** – linnapea – deklaratsioon avaldatud Riigi Teataja Lisas.

1. **Andres Saarep**. 3. Arendusjuht. 4. Tõrva Linnavalitsus. 5. 19 490.-krooni. 6. ½ kinnistut Tõrva linnas, 8937. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. SEB, arveldusarve. 10. SEB, 103 000.- krooni. 11. Ühisliising (sõiduauto Ford Focus) 12. Ei ole. 20.04.2009.

1. **Tõnu Jaansalu**. 3. Abilinnapea. 4. Tõrva Linnavalitsus. 5. 19 490.-krooni. 6. ½ kinnistut Tõrva linnas, 8222 (abikaasade ühisvara). 7. Sõiduauto Mazda 323F, 1998, mootorratas DAELIM VT 125F, 1998, mootorratas Kawasaki VN 750, 1993. 8. Ei ole. 9. SEB, arveldusarve; Swedbank, arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Hansaliising (sõiduauto Kia Sportage). 12. Ei ole. 30.04.2009.

2. **Maire Appo**. 3. Peeraamatupidaja/linnavalitsuse liige. 4. Tõrva Linnavalitsus. 5. 18 000.- krooni. 6. Kinnistu Hummulu vallas, 8671 (abikaasade ühisvara), kinnistu Hummulu vallas, 7483 (abikaasade ühisvara), kinnistu Hummulu vallas, 5463 (abikaasade ühisvara). 7. Sõiduauto Volkswagen Vento, 1992 (abikaasade ühisvara). 8. Ei ole. 9. SEB, arveldusarve; Swedbank, laenuarve; Swedbank arveldusarve. 10. Ei ole. 11. Hansaliising AS, 105 000.- krooni. 12. Ei ole. 30.04.2009.

Grillihooaeg on täies hoos!

Legend räägib, et grillimine sai alguse ühe eduka jahimehe õnnetult tulle kukkunud jahisaagist, mis lõkke kustudes olevat maitsnud imehästi.

Samalaadsete tragikoomiliste juurtega on ka *barbeque* – kokk Georgio Felipe Barbe püüdis lõkkesse sattunud liha paaniliselt kastmisega päästa. Kuna ta kasutas salatikastmeks mõeldud vedelikku, viinud maitsev tulek kõigil keele alla ja tekkinud lausa järjekord (ingl *queue*).

Grillimine aga on eestlastele omane tegevus, milles märke nii moorimisest, wokkimisest kui ka *barbeque*'st. See polegi üksnes liha küpsetamine, pigem sotsiaalne tegevus ja suvine elustiil.

Tuntuim grillitud toit on šašlõkk, mis Idamaadest ja Kesk-Aasiast levinud üle maailma. Esialgelt valmistati seda ainult lambalihast, nüüd on enimlevinud sealiha.

Sealiha on kõige enam eelistatud liha eestlaste seas, seda nii suvel grillides kui ka ülejäänud aasta jooksul. Sealiha pluss on suurem rasvasisaldus, mistõttu ei ähvarda toitu liigne kuivus. Marinaadide osas on sealiha samuti leplik ning sobib praktiliselt kõigega. Jälgida tasub siiski, et marinaad liha pehmendaks.

Kõige olulisem eeldus liha valikul on kodumaisus, sest see tagab toote kvaliteedi ja värskuse. Kodumaised tooted on pakenditel eraldi märgistatud: Eesti Siga ja Eesti Lihaveis kvaliteedimärkidega.

Grill-lihade maitsetrendid

Erinevad grill-lihale sobilikud marinaadid on väga hea moodus, kuidas erinevaid maitseüansse ühendada ning luua täiesti uusi maitseelamusid.

Lihagrillijate lemmik on aastaid olnud traditsiooniline äädikamarinaad, aga viimaste aastate maitsetrend näitab, et üha enam eelistatakse ehtsa ameerikaliku maitsestusega grill-lihasid, mis on suitsuhõngulised ja kergelt võrtsikasmagusad (nagu näiteks BBQ või American marinaadid).

Tuhandete grillisõprade südamed on võitnud ka keefirimarinaadis maitsestunud sealiha, sest tulemus on sedavõrd pehme ja hõrk. Viimastel aastatel on tõelisteks hittideks kujunenud ka marjapüree marinaadides (näiteks mustikas ja kirss) maitsestunud liha.

Lihtsaid näpunäiteid küpsetamiseks

Enne grillimist pühi liha liigest marinaadist kuivaks ning pritsi kergelt õliga, et vältida liha resti külge kinni jäämist. Ära kasuta külmpressi oliivõli, kuna selles tekivad kuumuse mõjul kahjulikud ühendid.

Liha peab jääma mahlane, mistõttu on liha (eriti veiseliha) tark enne pikemat küpsetamist "ehmatada". Selleks pane liha lühikeseks ajaks kõrgemasse kuumusse, ja küpseta kergelt mõlemalt poolt.

Liha ei tasu liigselt keerata, kuna see võib seda liialt kuivatada ning esteetilisest seisukohast on tore näha lihal restijälge. Ära kasuta keeramisel kahvlit ega torgi liha, sest lihamahl võib kaduma minna.

Kuidas grillida, et saavutada parim maitseelamus?

Lase lihal enne grillimist umbes tund aega toasoojas seista – nii ei toimu järsku temperatuuri muutust. Pruunistumine toimub kiiremalt ja tulemus on maitsvam kui otse külmpaist võetuna.

Tavaliselt kulub 20 minutit süütamisest, et söed hakkaksid ühtlaselt hõõguma ja leeki enam ei oleks. Kui pealispinnale tekib õrn valge tuhaikiht, on söed valmis.

Aseta liha grillile alles siis, kui grillirest on kuum ja toiduõliga kokku määritud.

Pruunista liha alguses kõrgemal kuumusel ühelt ja siis teiselt küljelt. Niimoodi saavutad isuäratava triibulise välimuse. Piirdu vaid ühekordse keeramisega!

Grill-liha küpsust saab kontrollida, hinnates liha pinna pruunistuseastet. Kui lihalõigu pealispinnale tekivad niiskusepiisad, on liha alumine külg pruunistunud ja pööramiseks valmis.

Kui mõlemalt poolt on pruunis paras, tõsta liha grilli vähemkuumale alale järelküpsema. Võisk isegi laduda mitu lihalõiku üksteise peale, et vältida liigset liha kuivamist!

Vahvaid grilliretseptite leiad www.rlk.ee.

Julget pealehakkamist ja parimaid grillielamusi igaks päevaks!

Liina Jaanson

Rakvere lihakombinaadi turundusdirektor

Rakvere jogurtimarinaadis karbonaad maitsevõiga

(Rakvere grillimeistrite välja töötatud retsept)

4 lõiku Rakvere seakaelarbonaadi, 150 g maitsestatamata jogurtit, 1 sibul, 1 sl sinepit, 1 tl pruuni suhkrut, soola, sidrunipart, 100 g võid, ½ pakki Santa Maria ürtidega dipikastme pulbrit.

Haki sibul ja sega kokku ülejäänud marinaadi komponentidega. Kalla marinaad lihalõikudele ja lase seista vähemalt 3 tundi või üleöö. Maitsevõi jaoks sega või dipikastme pulbriga. Pane fooliumi peale, keera rulli ja aseta külmpakki. Grilli liha mõlemalt poolt vähemalt 5 minutit. Serveeri maitsevõi ja grillitud kartulitega, mida on eelnevalt 5 minutit soolveses keedetud

Jogurtimarinaadis kaelakarbonaad

Uudiseid siit ja sealt

* 13. aprillil toimus Hummuli põhikoolis ja Helme sanatoorses internaatkoolis kohtumine kirjanik Aidi Valikuga. Teda saatis abikaasa – kunstnik Moritz.

Mõlemas koolis elati kaasa tuntud noorsooraamatute "Kuidas elad, Ann?" ning "Kuhu lähed, Ann?" autori esinemisele ja loomingut tutvustamisele. Oli võimalus osta autorite raamatuid. Kohtumised kahes koolis said võimalikuks tänu kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi toetusele.

* Valgamaa kutseõppekeskuse Helme filiaali juhataja Reet Saarepi ja tema kolleegide vastutulekkuse tõttu said Helme SIKi 9. klassi õpilased veeta pool päeva teises koolis ning vastavalt soovile osaleda erinevates töögruppides: valmistada ise küpsiseid, katsuda kätt puutöös ning olla silmitsi tehnikaga.

* Helme sanatoorses internaatkoolis lõppes aasta aega väldanud mälumäng "Parim Pokardis", mille võitis 9. klassi õpilane Cätlin Pärnala. Mängu korraldas kooli huvijuht Ines Piller.

* 8. aprillil toimus koolis munade-püha kool algklasside õpilastele. Värviti mune, joonistati, lahendati ristsõnu, räägiti munadepäeva traditsioonidest.

* Helme sanatoorses internaatkoolis on saanud traditsiooniks õpilaste sünnipäevade tähistamine. Jaanuari ja aprilli sünnipäevalapsi peeti mees 9. aprillil. Sel puhul valmistati kooli kokad peolaua ning iga sünnipäevalaps sai šokolaaditahvli.

* 16. aprillil käis Helme sanatoorse internaatkooli delegatsioon Vastseliina internaatkoolis taidlusfestivalil. Iga kool pidi eelnevalt tegema filmi oma kooli elust. Meie filmi aitas kokku panna endine kooli näiteringi juhendaja Külli Alumäe.

* 22. aprillil korraldas Eesti Pedagoogika Ajaloo Selts oma järjekordse kokkutuleku. Seekordse kokkutulekuga tähistati Lembit Andreseni 80. sünnipäeva. Juubilar pidas aulaloengu "50 aastat elavat ajalugu – eesti õpetajate ettevalmistamine meie *alma materis*".

Valgamaad esindasid seltsi liikmetena Endla Miske Hummuli põhikoolist ja Mall Lepik Helme SIKst. Auväärset juubilarit õnnitles Kasvatusteade Instituudi rektor Rain Mikser, haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas, Forseliuse Seltsi esindaja Madis Linnamägi. Laulis TLÜ naiskoor.

* 23. aprillil toimus jüripäeva teatejooks. Tõrvikute asemel kasutati taskulampe. Igas vahetuspunktis oli kontrollija rollis üks kasvataja. Võitis 9. klass.

* Ajavahemikus 27.–29. aprillil korraldati Helme sanatoorses internaatkoolis tervisepäevi. Nendes mahtusid matk, maastikumäng, aeroobika, kepikõnd, vaadati filme tervisest ning söödi tavalisest rohkem juur- ja puuvilju.

* Helme SIKi huvijuht Ines Piller käis 5.–7. mail Soomes toimunud koolitusel "Noorsootõotaja mitmekultuurilises keskkonnas". Võõrustajarollis oli Mikkeli Rakendusõppekooli kultuuri ja noorsootöö osakond.

Käidi Mimosa Multikultuuri Kes-

kuses, tutvuti rahvusvahelise programmiga Award. Reisi rahastasid Integratsiooni SA ning Euroopa Liidu programm "Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine". Koolituse teine osa toimus 18.–21. maini Eestimaal Trofee külalistemajas

* 8.–9. maini toimus Valgamaal 18. üle-eestiline noorgiide konkurss. Hummuli põhikoolis võitis külalisi vastu mõisaprouaks kehtestanud õpetaja Endla Miske. Tervituskõne pidas kooli direktor Ene Vent.

Meeleolu löid laululapsed, keda juhendasid Reet Noorkõiv ja Maiie Kukk. Konkursist osavõtjad olid külalistena kuulamas lisaks kooliperere Vello Jaska ja Eesti Rahvakultuuri Arendamise Valgamaa spetsialist Eha Mandel.

Noorgiide tööd hindasid noorgiide liikumise rajaja Merike Naaber, Ene Luka Eesti Kodu-uurimise Seltsist noorgiide ja õpilaste-kodu-uurijate projektijuhina, õed Näksid Hummulist kui kauaaegsed noorgiideid ja Märt Männik Eesti giideid esindajana.

Tublid olid kõik Valgamaad esindanud noored: Kadi ja Triin Zemskov Hummulist tööga "Päev kuulsas Sangaste kihelkonnas" (juhendaja Endla Miske), Maarit Meltsas Tõrva gümnaasiumist tööga "Jalutuskäik Helme vaimuelu radadel" (juhendaja Luule Rikkand) ja Eva-Eveliina Oks ning Kaily Tammik Helme SIKist tööga "Mulgimaast Suistel õunani".

Nooremas vanuserühmas hinnati viimati nimetatud töö vormistus esikoha vääriliseks. Eva-Eveliina Oksa esitus sai hinnatava kolmanda koha. Seejärel siirduti Jõgevastesse, kus ootas Barclay de Tolly mausoleumi giid Estike Uibopuu, kes rääkis kaa-sahaaravalt Barclay de Tolly lugu.

Motellis Greete võttis üle-eestilise noorgiide konkursist osavõtjad vastu Silver Paulus. Temagi andis endast parima maja tutvustamisel. Seejärel tegeldi majutusega Tõrva misjonimajas selle peremehe Enn Palmiku juhendamisel. Teine grupp sai osa Ülle kodumajutuse perenaise Ülle Laiakase lahkusest.

Pidulik õhtusöök oli restoranis Goodewind, kus musitseeris rahvakunstiansambel Jauram Katrin Kanukese juhendamisel. Koosolijaid tervitasid Tõrva linnapea Agu Kabrits ja Helme vallavanem Tarmo Tamm.

Lisaks oma valduste tutvustamistele tänati noorgiide liikumise rajajat Merike Naaberit ja selle töö jätkajat vabariigi tasemel Ene Lukat.

Kuna järgmisel päeval oli meie kirja- ja pillimehe Vello Jaska juubel, pidasid teda väarikalt meeles nii Tõrva linnapea, Helme vallavanem kui ka noorgiide konkursi peakorraldaja Ene Luka.

Järgmisel päeval käidi Helmes Konstantin Pätsi istutatud tamme mälestustahvli juures, imetleti ka mulgi naise kujul.

Seejärel liitus meiega Valgamaa kutseõppekeskuse spetsialist Anne Pai. Koos temaga käisime endise Löve kooli juures ja meenutasime Mulgi murdes luuletusi kirjutanud Hendrik Adamsoni.

Edasi tuli harras hetk Ferdinand Linnuse sünnikohas, kuhu asetati lilled ja kus süüdati küünlad. Nii mõnigi sai alles nüüd teada, kui oluline mees on Linnus Eestimaale olnud. Saime ka väga põhjaliku ülevaate Riidaja mõisast eile ning täna ja ka tulevikuvisioni.

Küllastamata ei jäänud ka Riidajas asuv Gertruda kabel-kirik. Seejärel küllastasime Ants Tauli Torupillitalu.

Kui said lausunud tänusõnad meid saatnud Anne Paile, siirdusime edasi Helme kalmistule.

Järgnesid põgus pilk Dolores Hoffmanni vitraazidele kabeliakendel, visiit praost Valter Vaasa ning jutuvestja Roiu Minni ehk Minni Nepi hauale, emotsionaalne lugu Endla Miskelt Vaskraamatu juures.

Meie kodu-uurija ja hiljutise juubilar Hans Salmi haul andis Maarit Meltsas põhjaliku ülevaate tema elust ja tegevusest. Konkursist osavõtnutest jäid tema hauale põlema küünlad ja õitsema lill. Hendrik Adamsoni luulet luges Eva-Eveliina Oks.

Orjakivi juures luges Oks ette Jakob Tamme ballaadi "Orjakivi".

Noorgiide konkursi teine päev lõppes restoranis Goodewind, kus Sirje Puna eestvõttel oli laul maitsev praad.

Ürituse Valgamaa-poolsed korraldajad olid Hummuli põhikoolist ja Helme SIKist, kes said külalisi väarikalt vastu võtta kultuurkapitali Valgamaa ekspertgrupi rahalisel toel.

* Kultuuriministeeriumi rahastatud projektiga "Lähme külla Kitzbergile" said Helme sanatoorse internaatkooli 8. klassi õpilased käia 12. mail Pöögles.

Kirjaniku tubamuseumi perenaine Asta Jaaksoo tutvustas kirjamehe elu, õpetas mulgikeelseid sõnu, näitas looduslike vahenditega värvitud lõngadest valmistatud kudumeid. Sõnakas ja särtsakas Jaaksoo avaldas muljet nii oma teadmiste kui ka elurõõmuga.

* Projekt "Edgar Valter ja tema Pokumaa" võimaldas Helme SIKi õpilastel külastada Võrumaal asuvat Pokumaad. Eelnevalt käidi ka Urvaste tamme juures. Mõõdeti selle jämedust ning võrdeldi tegeliku puud rahatähel olevaga.

Tunnid Pokumaal olid põnevad: oli ju igal korral midagi põnevat vaadata, katsuda ning võimalus lugedagi. Eriti meeldis lastele ise Pokusid meisterdada.

Tagasiteel põikasime Sangaste lossi juurde, et oma silmaga näha kohta, kus on filmitud mõned kaadrid linatööstuse "Nimed marmortahvlil" tarvis. Sõitu ja Pokumaa külastamist koos meisterdamisega toetas kultuuriministeerium.

* 9. juunil käis Helme SIKi 9. klass kui kooli klassidevahelise võistluse võitja Otepää seikluspargis. Seal pakuti õpilastele ea- ja võimete kohast tegevust neljal rajal, lisaks on seal veel näiteks 300- ja 350meetri-line trampliinirada.

17. juunil lõpetas Helme SIKi 25 õpilast, neist kaks Helme ja üks Põdrala vallast. Valgamaad esindas veel üks noormees Koikkälust.

Mall Lepik

Veekogul käitu ohtusid ja oma võimeid arvestades

Enne veekogule minekut peab teadma, kuidas käituda veel viibides. Enda ja kaaslaste turvalisuse tagab ohutusnõuete korralik täitmine.

Looduslikud veekogud on kõik erinevad ning seetõttu on ka veekogudega seotud ohud erinevad. Ohutuks ujumiskäiguks arvesta konkreetse veekogu omadustega: sügavuse ja vee läbipaistvuse, kallaste omapära, põhjasetete ning veetaimede, suurte veekogude puhul ka lisaohuks oleva lainetusega.

Jõgedes suplemisel peab meeles pidama, et tavaliselt on seal veetemperatuur madalam kui järvedes. Samuti tuleb arvestada voolu tugevuse ja võimalike karestike ning paisudega.

Vette mine alati rahulikult kaldast. Vette ei tohi hüpata selleks mitte ettenähtud ja tundmatutes

kohtades. Tähistuse puhul on turvaline ujuda ainult kontrollitud ja märgistatud ujumispirkonnas. Soovitav on ujuda piki kallast või kalda poole sellisel sügavusel, et jalad põhja ulatuvad. Tundes külma või väsimust, tule veest viivitamatult välja.

Vees olles tuleb arvestada võimalike veealuste objektide – kivide ja vesikasvude, aga ka sinna visatud erinevate esemetega. Meeles peab pidama, et vee temperatuur võib hoovuste ja allikate tõttu olla muutlik. Vees olles ei tohi nalja pärast teeselda uppumat, võistelda hinge kinnipidamises, vee all ujumises või kellegi vee alla surumises.

Võimalusel tuleb ujuma või paadiga sõitma minna koos kaaslasega. Üksi vette minnes on mõistlik sellest kaldale jääjatele teada anda. Lastel

peab ujumisel ja veekogude läheduses alati silma peal hoidma.

Ujuma ei soovitata minna, kui olakse väsinud, ülekuumenenud, halva enesetunde või liiga täis kõhuga. Äärmiselt eluohtlik on ujuma minna joobe-seisundis.

Paadi või mõne muu veesõidukiga veekogule minnes veendu, et päästevarustus on pardal töökorras ning päästevestid paadisõljalitel seljas. Paati astumine või sealt väljumine peaks toimuma paadi keskosast, samuti tuleb raskus koondada paadi keskele.

Paadis on keelatud seista püsti, tõugelda või proovida kedagi vette lükata. Kui on vajadus vahetada kohti, liikugu üks inimene korraga. Lapsi ei tohi täiskasvanu järelevalveta paadiga, parvega või muu veesõidukiga sõitma lubada.

Lõuna-Eesti päästkeskus

Isade-poegade laager

Augusti alguses, 6.–8. augustini korraldab EELK Laste- ja Noorsootöö Ühendus kristliku isade-poegade laagri. Esimene selline laager toimus möödunud suvel. Tänavu on laagri teema „Mehed ja usk“. Laagrit sisustavad vestlusringid, palvused, lõkkeõhtu, meisterdamine, matkamine või muu vabaõhutegevus, on ühistegevust isadele-poegadele koos ja ka eraldi.

Laagrisse oodataksegi isasid koos poegade, vanaisasid koos poistega või ka ristiisasid ristipoegade. Vanuse alampiir on neli eluaastat. Osavõtumaks on 800 krooni pere kohta. Registreeruda 20. juuliks kas Helme koguduses või Laste- ja Noorsootöö Ühenduses.

Info: www.lny.ee.

Kirikuteated

K 1. juulil kl 18

Tõrva kirik-kammersaalis kontsertpalvus, esineb kelladekoor Ameerikast Texasest.

P 5. juulil kl 11 jumalateenistus Helme kirikus.

T 7. juulil kl 18

kontsertpalvus Tõrva kirik-kammersaalis Norra sõprade vastuvõtuks.

P 12. juulil kl 11 jumalateenistus Helme kirikus.

P 12. juulil kl 14 jumalateenistus Taagepera kirikus.

P 19. juulil kl 11 jumalateenistus Helme kirikus.

P 19. juulil kl 14 jumalateenistus Riidaja kirik-kabelis.

P 26. juulil kl 11 jumalateenistus Helme kirikus.

P 26. juulil kl 14 jumalateenistus Taagepera kirikus.

P 2. augustil kl 11 kuldleeripüha jumalateenistus Helme kirikus;

õnnistamisele on oodatud need, kel leeripühast möödab 50, 55, 60, 65, 70 ... aastat.

Helme kiriku kantselei avatud T–P kl 10–13, tel 763 3340; 524 9654; 763 2291; arvo.lasting@eelk.ee

Tõrva kirik-kammersaalis juulis

1. juulil kell 16
kellade ansambel USAst

8. juulil kell 20
Bonzo ja Bachblum kavaga
"Ei saa mitte vaiki olla"

11. juulil kell 20
Pärnu Ooper – Kai Kallastu ja Roland Liiv "Armastusduetid"

14. juulil
kohtumisesari "Juured". Eesti Rahva Muuseumi direktor etnoloog Ferdinand Linnus ja tema poeg professor Jüri Linnus. Väljasõit Tartu Eesti Rahva Muuseumi ja Raadi kalmistule **kell 12** Tõrva kesklinnast ja kaupluse Tõrvik juurest. Sõiduraha 90 krooni tasuda Tõrva bussijaama

22. juulil kell 20
Jassi Zahharov ja Margus Kappel

23. juulil
kohtumisesari "Juured" Alide Amandus-Velliste 100 ja tema poeg Trivimi Velliste.

1. augustil kell 16
Itaalia taimemuusik Macaco

JÄLGIGE REKLAAMI!

Minu elu pärast Eestist lahkumist

Viimased 12 aastat minu elus on olnud suuresti mõjutatud nendest kahest aastast, mille veetsin Tõrvas Ameerika Rahukorpuse vabatahtlikuna. Need olid aastad 1995–1997.

Olen pärast 1997. aastat Eestis kahel korral külas käinud: 1999. ja 2005. aastal. Ja iga kord koju tagasi tulles toon kaasa tükikese Eestist: sõprade südamesoojusest, perekondade stabiilsusest, väikelinnaelu lihtsusest ja võlust ning sügavast looduse- ja ajalootunnetusest.

Pärast Eestist lahkumist 1997. aastal pöördusin tagasi Coloradosse, kus elasid mu vanemad ja sain tööle väikeettevõtete arenduskeskuse direktorina. See oli minu jaoks ideaalne koht ja meenutas väga kõike seda, mida olin teinud Tõrvas.

Ei võtnudki kaua aega, kui 1999. aastal jällegi Eestit külastasin. Seekord olin Tartus välja õpetamas üht gruppi Ameerika Rahukorpuse vabatahtlikke, kes asusid Eestis tööle niisamuti kui mina mõned aastad varem.

Sellest suvest sai minule suurepärane taaskohtumine, kinnitades sõprust, mis on jäänud kestma siiani, tuletades mulle meelde kombeid, millesse olin olnud kiindunud: saun, suitsukana, tume õlu ja õunakook (autor kirjutas need sõnad eesti keeles – tõlkija).

Sain aru, et võib-olla aitas see vähene, mida Tõrvale andsin, inimestel saavutada suuremaid asju: uusi kodusid, autosid, haridust, tööd, majanduslikku vabadust – loodetavasti paremat elukvaliteeti.

Kui 1999. aastal Coloradosse tagasi jõudsin, olin valmis muretsema endale midagi kindlamat – ostma oma esimest kodu, leidma tööd kohalikus omavalitsuses ja keskenduma sõpruskonna loomisele. Tundsin, et olen selleks valmis.

Oma üllatuseks kohtasin nende mõtete elluviimisel eestlasi. Ühe teise Rahukorpuse vabatahtliku kaudu, kes töötas Tapal ja elas nüüd Denveris, leidsin rühma eestlasi Colorado osariigis Fort Collinis. Tundus, justkui oleksin tagasi Eestis!

Saame nüüd tihti kokku, sööme, laulame, tantsime koos ja räägime eesti keelt. Kuna oskasin veel rääkida eesti keelt, tundsin rõõmu, et olin leidnud oma läheduses väikese eesti maailma. Sain teada, et need pered olid pärit Põhja-Eestist, ent sõja ajal jõudnud Kanadasse, Rootsi ja USAsse. Kuulsin, kuidas nad nõukogude ajal eesti vaimsust elus hoidsid.

Hämmastav tunne oli nende inimestega koos olles, sest tundsin, et olin justkui Eestis. Tegelikult see ju nii ei olnud, aga meeleldi kujutasin endale seda ette.

Aastatel 1999–2007 töötasin kahes linnavalitsuses, väikeettevõtete arenduskeskuses ja kultuuri alal. Kasutasin Tõrvas saadud kogemusi, toetades ettevõtteid, tegeldes aja-loopärandi ja turismiga, arendades kohalikkude taidlust, tehes visuaalprogramme.

Veel kord käisin Eestis 2005. aastal. Siis möödus 10 aastat minu Rahukorpuse perioodi algusest ja külastasin jällegi Tõrvat. Seekord oli mul meeldiv võimalus elada sõprade juures, kel oli armas kaheaastane tütar.

See pani mind mõtlema oma lapsele. Olin juba varem proovinud lapsendada, kuid ebaõnnestunult.

Alisa koos oma tütre ja emaga.

Näinud jälle sõpru Tõrvas, kellel on väikesed või suuremad lapsed, olin valmis uuesti proovima. Juba järgmisel päeval pärast kojujõudmist uurisin Ameerikas internetist võimalusi ning mulle vaatas pildilt vastu minu tulevane tütar. Ma teadsin, et see oli tema!

Adopteerisin oma tütre Mimi kolmeaastasena 2006. aastal Hiinast. Kohtasin teda esmakordselt Hiinas emadepäeval ja kui toimus lapsendamine, olid minuga kaasas ka minu kolm õde.

Inimesed Ameerikas ütlevad, et sa saad selle lapse, keda väärt oled. Ma usun sellesse. Mimi on armas, vallatu, tõsine ja terane laps – olen tema üle väga õnnelik.

Hiinas tulid inimesed tänaval vastu ja ütlesid värskest adopteeritud lapsele: "Õnnelik tüdruk! Õnnelik tüdruk!" Aga tean, et õnnelik olen hoopis mina! Mimi on avanud mulle palju uusi ja tema aitas kaasa ka sellele, et sain endale praeguse töökoha 2007. aastal – olen Colorado Draakonpaadifestivali tegevdirektor (www.cdbf.org).

Korraldame iga aasta juulis tasuta nädalalõpufestivali, mis pühendatud Aasia ja Vaikse ookeani rahvaste kultuuridele ja ajaloole.

See on draakonpaatidega festival, kus on võidusõidud, kunstitüritused, laul, rahvustoidud ning veel palju muud. 2008.

aastal osales festivalil 100 000 inimest.

Nüüd elame Mimiga minu emale ja õele lähemal ning Mimi saab veeta rohkem aega nende seltsis. Mimi lõpetab mais lasteaia ja tähistab jaanipäeval oma kuuendat sünnipäeva. Meie kodu on väikeses linnas, kus inimesed üksteist hästi tunnevad. Sõbrad on alati lähedal.

Koos tähistatakse siin linna ajaloo seotud sündmusi ja peetakse lugu kohalikest traditsioonidest. Loodus on kõikjal vaid paarisaja meetri kaugusel. See on väga sarnane Tõrvale. Loodan, et saate mulle külla tulla!

Alisa Zimmerman
(tõlkinud Tiit Madal)

Sõprusfestivalil Gdovis

Tõrva gümnaasiumi õpilased veetsid koos juhendajatega 15.–18. maini kolm toredat päeva sõprusfestivalil Venemaal. Osalesid veel noored Priekule keskkoolist (Läti), Salantai gümnaasiumist (Leedu) ja Gdovi keskkoolist (Venemaa).

Kõik festivalil osalejad kohtusid juba Pihkvas, kus neid võttis vastu politseieskort koos Gdovi õpilastega. Ette oli valmistatud lõunasöök, elamusterikas kontsert ja meeldejääv ekskursioon. Pihkvast suunduti Gdovi poole, kus meid väga soojalt ja südamlukult vastu võeti. Iga delegatsioon heiskas oma riigilipu, lauldi hünni või lipulaulu.

Samal õhtul toimus festivali pidulik avamine, festivali lipu heiskamine ning iga delegatsioon sai võimaluse teisi osalejaid teritada. Pärast avamist võõrustas meid 10.a klass, esitades kava, kus lauldi, tantsiti ja näidati videot oma klassi tegemistest. Nende esinemine oli väga emotsionaalne ja särav.

Teine päev algas muinasjuttudega. Iga delegatsioon esitas oma lavastuse. Kogu meie grupp mängis vene keeles loo "Siili keedupott", mis sai väga sooja vastuvõtu osaliseks. Meid kiideti selge diktsiooni ja näitlejameisterlikkuse eest. Siinkohal tänusõnad Eve Valliste, kes meile näpunäiteid jagas.

Õhtupoolikul suundusime rongkäigus läbi linna kultuurimajja, kus iga kool esines 20minutilise lauludest ja tantsudest koosneva kavaga. Päeva mahusid ka maleturniir ja linnamuuseumi külastus. Õhtuti tantsiti koos diskoõhtutel, kus noortel oli võimalus omavahel lähemalt tutvuda ja keelt praktiseerida. See oli omamoodi naljakas, sest suheldi mitmes keeles segamini.

Kolmas päev algas konverentsiga, kus tutvustati oma kooli tegemisi, linna vaatamisväärsusi, ettevõtteid,

Osa Tõrva gümnaasiumi rahvatantsurühmast enne rongkäigu algust.

Erakogu

noorte vaba aja veetmise võimalusi ning oma nägemusi tulevikulinnast. Esitluste ja videofilmide koostamisel nägid kõige suuremat vaeva Kaspar Metsar, Seido Kaur ja Indrek Kangur ning Hanna Pezonen.

Samal päeval olid avatud töötoid, kus osalejad said meisterdada pilliroost nukke, kududa vaipa, joonistada, õppida venekeelset ühislaulu, tantsida.

Sama päeva tipphetkeks kujunes sportimine kohalikus pargis, kus meile oli ette valmistatud suhteliselt raske seiklusrada, mis pani nii mõnelgi jalad värisema. Kuna rajal tuli üle jõe laskuda ja ronida kõrgustes,

oli kõikidele osalejatele ette nähtud ka vastav varustus.

Mängiti ka laptuud, mis on Venemaal väga populaarne pesapallilaadne mäng. Sportimisest väsinuna võis rahulikult lõkke ääres teed juua ja matka- ning seltskonnalaule laulda. Kahju ainult, et lätlased loobusid nii laptuust kui laulmisest.

Hilisõhtul langetati lipud, autasustati osavõtjaid, näidati töötubades valminud tooteid, lauldi "Sõprusevalssi" ning Gdovi kool andis festivalilipu üle Priekule kooli delegatsioonile.

Pisut nukras meeleolus jätkus huvitajutpidu, kus sai veel uute sõpra-

dega kontakte vahetada ja lõbutseada. Umbes poole kolme ajal öösel (meie aja järgi siis 1.30) võtsid kõik bussid suuna oma kodumaale.

See oli vaid osake programmist, mille venelased nendeks päevadeks ette olid valmistanud.

Kõigilt Tõrva gümnaasiumi esindanud õpilastelt on tulnud vaid positiivne järelkaja ja kõikidel on soov ka järgmisel aastal festivalile sõita, et saada veel kord nii meeldejääv elamus. "Mulle hakkas isegi vene keel meeldima," kõlas kõige staažikama osalenud õpilase arvamuse.

Triin Tammann
Marili Ilisson

Suvele vastu Ritsu lasteaed-alkkoolis

Juba üldtuntud tõde ütleb, et kevad on kiire aastaalg. Suured muutused ja kiire areng looduses annab ka lasteasutusele kiirenduse ning kevad möödub mitmesuguste ürituste ja muude tegemistega niivõrd ruttu, et lilleilul märkad ainult vilksamisi.

Nii möödus ka õppeaasta lõpp Ritsus.

Aprilli viimasel päeval etendas vanem rühm koos oma õpetajate Aini ja Maiga muusikalist näitemängu "Jussikese seitse sõpra". Tore etendus, kus Jussike otsib pühapäeva ja peab tõdema, et enne tuleb nädal aega tööd teha, kui saad nautida pühapäeva mõnusi.

6. mail oli kevadpidu. Kevadisel kaunistatud saali kogunes palju pealtvaatajaid.

Sellel peol esines kooli näitering õpetaja Juta juhendamisel taas muusikalise etendusega "Punamütsike". Laulud õpetas selgeks õpetaja Katrin. Näitemäng läks sujuvalt üle südamlikuks emadepäevakontserdiks. Pidu kulmineerus ühises tantsuringis emadega.

11. mail toimus Ritsus juba traditsiooniline rattapäev. Külalised olid politseinikud Linda Oks, Thea Tekkel ja Veiko Leppik. Nende valvsa pilgu all tuli kolmel õpilasel sooritada nii teooria kui ka praktika – jalgratta sõiduksam. Vigursõidus said osaleda kõik soovijad. Külalised olid ka Riidaja põhikooli ratturid.

12. mail külastas loodusring õpetaja Asta juhendamisel Saale Markvardi taie näitust Helme raamatukogus.

15. mail käis Ritsus Anne Velli teater etendusega "Maal vanaema juures".

20. mail toimus Ritsu spordi- baasi juhataja Jaak Raidve organiseerimisel koolis spordipäev. Mitmevõistluse tublimad tüdrukud olid

Kes võidab?

Asta Tsiirp

Eva-Lota, Sandra, Helena ja Birgit. Poistest olid tublimad Kenno, Marol, Risto, Toomas ja Jaak Rigor.

Samal päeval käisid lasteaia kõige tillemad koos oma õpetajate Juta, Laivi ja Tiinaga tutvumas Ritsus ümbruse loodusega.

21. mail toimus lasteaia vanema rühma spordipäev. Tüdrukutest olid tublimad Lilian, Raahel, Gertu ja Grete Lisette, poistest Evert, Maiko, Silver, Illart, Kairo ja Kristen Eero.

26. mail viibis kool ekskursioonil Metsamoori perepargis. Kaanikojas tutvustas Elmar Susi kaaniravi ja muid looduslikke ravimise võtteid. Metsamoori juures sai mõnusalt aega veeta. Oli huvitav ja teadmisterohke päev.

27. mail osales neli Ritsu last Valgamaa koolinoorte meistrivõistlustel kergejõustikus D- ja E-vanuseklassis. Võistlused toimusid Valga keskstaadionil.

Tüdrukute E-vanuseklassis saavutas Eva-Lota Letlane kaugushüppes teise koha, palliviskes kolmanda ning 60 meetri jooksus viienda.

Samal päeval õhtul viibisid laste-

aia kooliminejad koos vanematega piknikul Patkulas Gertu kodus.

28. mail tegi lasteaia keskmise rühm koos õpetaja Viiviga loodusretke kindral Sootsi sünnikodu juurde, et vaadelda putukaid, öitsvaid taimi ja puid.

Õhtul kogunes 4. klass taas Patkülla Kärolini juurde, et pidada oma lõpupiknik.

Suur tänu perekond Riikile, kes kahel õhtul oma kodus ritsukaid võõrustas.

29. mai hommikul sõitis kool Riidaja põhikooli spordipäevale. 36 medalist noppisid Ritsu lasteaed-alkkooli sportlased 22. Aitäh Riidaja koolile spordipäeva organiseerimise eest!

Õhtul pidas Ritsu lasteaed-alkkool lõpupidu, kooliteele saadeti üheksa tüdrukut-poissi ning 4. klassi lõpetas tänavu kolm last.

31. mail osalesid koolilapsed Tõrvas lastekaitsepäeval, tüdrukud lauldes ja poisid püramiide tehes. Lõpetuseks esitasid õpilased koos "Kommilaulu". Etteasted õpetasid selgeks õpetajad Iriina ja Katrin.

1. juunil matkas 2. klass Aivo

juurde Pürre tallu, kus veedeti mõnus päev. Tänu jälle perekond Türksonile, kes lapsed vastu võttis ja päeva meeldejäävaks muutis.

Õhtul matkas 1. klass koos vanematega Tõrvas ning piknik toimus õpetaja Iriina juures. Muljeid oli palju.

2. juunil organiseerisid õpetajad Asta ja Iriina maastikumängu. Tore oli vaadata ja jälgida, kuidas värvid järgi leiti kontrollpunkte ning lahendati ülesandeid. Mängu võitis kollaste võistkond.

3. juunil lõppes kool.

Kiituskirjaga lõpetasid Ritsu lasteaed-alkkoolis 2008/2009 õppeaasta

Risto Kiidli – 1. klass
Helena Pruu – 1. klass
Kirsika Kiusalas – 2. klass
Eva-Lota Letlane – 2. klass
Sandra Orav – 2. klass

Hinnetega "4" ja "5" lõpetasid:

Kenno Korb – 1. klass
Merily Siirak – 1. klass
Kelli Tomp – 1. klass
Ketlin Ruutna – 1. klass
Erki Rehkli – 2. klass
Raneli Reimund – 2. klass
Karel Vihur – 2. klass
Aivo Türkson – 2. klass
Mark Murnek – 2. klass
Toomas Reidla – 3. klass
Birgit Pinka – 4. klass

Õppeaasta on lõppenud. Oli raske, kuid põnev ja huvitav aasta.

Tahan soovida lastele, nende vanematele ja oma maja töökalde meeskonnale päikseküllast, sooja ning kosutavat suvepuhkust. Kohtumiseni sügisel!

Ülle Taal

Kodujärvede keskel

Tõrva kunstistuudio, Puka kunstikooli ja Lavassaare lasteaed-alkkooli õpilaste ühised kunsti ja käsitöö õppepäevad toimusid sel aastal 5.–8. juunil Valgamaal Tõrvas.

Juba kolmandat aastat algas laager vihmaga. Õue planeeritud tutvumisõhtu pidi seetõttu siseruumides toimuma. Pärast väikest tutvustust sai iga laagriline valmistada endale seljakoti, mis kaunistati pakutrükiga.

Kõik laagrilised, 46 osalejat, jagunesid nelja perre, et tegutseda kogu laagri vältel koos. Ühiselt mõeldi välja perenimed ja -märgid: Maalrid, Päike, Hartsmail ja Hullud Värviseegajad.

Perede esimene ülesanne oli kavandada Sõpruse pargi pinkide ja Vanamõisa ning Riiska järve äärsete riietumiskabiinide dekoratsioonid. Kavandid tulid fantastilised, kuid vihmaste ilmade tõttu jäid need kahjuks teostamata. Tõrva kunstistuudiolased jäävad ootama päikeselise ilmu, et kavandatu siiski ellu viia.

Eelmisel suvel toimunud ühisel õppepäeval Pärnumaal andsid meri ja mererand suurepärase võimaluse tegeleda värvus- ja perspektiivõpetuse ning komponeerimisega.

Käesoleva aasta ühisel õppepäeval "Kodujärvede keskel" järgisime samu põhimõtteid, kuid tulime silmapiiri kujutamisel lähemale ja süvenesime rohkem detailidesse, täiendasime tehnilisi oskusi. Uurisime, kuidas kujutada siseveekogusid. Akrüülidega ja guaššidega jäljendasid osalejad vaateid loodusest.

Laagriliste maalidele said jäädvustatud nii Õhne jõe kaldad, Vanamõisa järv kui ka Orjakivi ümbrus. Maalimist juhendasid Tõrva kunstistuudio õpetaja Gerta Vister ning Puka kunstikooli õpetaja Esti Kittus.

Käsitöös taaselustati Lõuna-Eestis levinud vaskspiraalidest kaunistuste valmistamist. Iga osaleja valmistas endale käevõru. Töö oli huvitav nii suurtele kui ka väikestele. Eriti palju elevust tekitas trelliga traadist spiraalide keerutamine. Tööd juhendasid Tõrva kunstistuudio õpetaja Carmen Põldsalu ja Lavassaare õpetaja Anu Vihur.

Väiksemad tööd oli veel viimistehnikas võtmehoidjate valmistamine ja kivide maalimine.

Viimasel ühisel laagripäeval matkati koos Helme koduloomuuseumi, kus saadi teada palju huvitavat vanade asjade kohta. Pärast maitsvat lõunat sammuti edasi Helme ordulinnuse varremettesse ning Helme koobastesse.

Õppepäevad lõppesid ühisele diskoõhtule ning laagrist saadud muljete vahetamisega.

Tagasisidelehtedelt võis lugeda, et "...meeldis väga õues maalida ja käsitööd oli põnev meisterdada", "...meeldis täiskasvanute ja laste koostöö", "...laager oli väga põnev ja huvitav", "...huvitav oli traadi värk", "...sain uusi sõpru", "...maalides oli vahva, et õpetajad juhendasid arusaadavalt".

Peaegu igalt leheltp võis aga lugeda märksõna "külm", sest ilmad olid jahedad ja niisked. Kiitvaid sõnu jagus seevastu kokatädi Luule valmistatud maitsvate toitide kohta.

Õppepäevadel valminud maalidest koostatud näitus saab vaadata Tõrvas, Pukas ja Lavassaares ning maakonnakeskustes.

Lavassaare lasteaed-alkkooli õpilased jäid Tõrva kauemaks. Kaks päeva matkati Tõrva linna kaunis ümbruses. Roniti Lipuvardamäel, Slaalomimäel, Sibulamäel. Avastati Tõrva linna kolm järve. Suur elamus oli lastel vaadata, kuidas Vanamõisa hüppetornist vette hüpati.

Väga hea oli sportida Tõrva gümnaasiumi staadionil. Nii mõnigi õpilane parandas oma isiklike rekordeid. Poistele meeldis KEKi linnaosas asuv rularamp. Väga magusa mälestuse jättis ekskursioon Tõrva kohukevababrikusse. Külla tulnud laste arvamus oli, et Tõrva linn on tõrvakatele väga ilus kodu järvede keskel.

Suur tänu projekti "Kodujärvede keskel" kordamineku eest Tõrva linnavalitsusele, Lavassaare vallavalitsusele, Puka vallavalitsusele, Pärnumaa Spordiliidule, Vahtre VK OÜ-le, AS Helixile, Delibalt Production OÜ-le, Tõrva EENA klubile, haridus- ja teadusvõimekusele ning Tõrva gümnaasiumile.

Anu Vihur

Tõrva gümnaasiumi uudiseid

Tõrva gümnaasiumi õppeaasta oli pingeline ja töörohke. Tulemusi on olnud igasuguseid, üks ikka vastavalt igapäevasele tööle ja võimetele.

15.–18. mail toimus järjekordne sõprusfestival Venemaal Gdovis. Eestvedajad ja entusiastid olid nagu ikka vene keele õpetajad Talvi Must ja Liia Elerand. Õpilased tulid tagasi suurepärase muljetega ja ka õpetajad jäid ürituse ja meie lastega väga rahule.

Koolile on õppetöö kõige tähtsam ja seetõttu on ürituste reas esirinnas ikka olümpiaadid, kuid suur majandussurutis on jätnud jälje ka meie haridusosakonna tööle. Sel aastal ei leitud kõigi olümpiaadi korraldamiseks enam raha: mõni toimusid koolides ja mõni jäi üldse ära.

Samuti kutsuti sel aastal vastuvõtule vaid need õpetajad ja õpilased, kes said maakonna olümpiaadidel esimesed kohad. Kahju muidugi, sest meie arvates on kiitust väärt ka teiste ja kolmandate kohtade saajad.

Seekord kutsuti maavanema vastuvõtule õpetajatest Aimi Laanoja, Anne Öunapuu, Tiia Tamm, Talvi Must ja Laine Tangsoo ning õpilastest Meelis Matvei, Mare Vahtre, Angela Kannukene, Kaija-Liis Kiidli ja Eduard Lotov.

Sel aastal lõpetab Tõrva gümnaasiumi kuldmedaliga kaks ja hõbemedaliga kolm abiturienti. Kulla saavad Kairi Koppel ja Kertu Kuusksalu, hõbeda Anti Maisla, Maarja Ruusmann ja Karmen Saarep.

Kuna 9. klassis veel lõpueksamid käivad, ei saa täna (15. juunil) veel täie kindlusega öelda, paljud 9. klassi kiituskirjaga lõpetavad, sest põhikooli lõpetajatel läheb arvesse ka eksamihinne. Etteruttavalt võib aga öelda, et kiituskirju igal juhul tuleb. Eks nimesid kuuleme 20. juuni lõpuaktsel.

2008/2009 õppeaastal lõpetas Tõrva gümnaasiumi viitega 80 (siia ei ole arvestatud 12. klassi medaleid ega 9. klassi kiituskirju), neljade viitega 205 õpilast. Väga palju oli ka selliseid õpilasi, kelle tunnistusele tuli ainult üks kolm.

Kõik kiituskirjaga lõpetajad olid selgi aastal kutsutud Tõrva gümnaasiumi direktori vastuvõtule kooli aulasse.

Tõrva gümnaasium tänab kõiki õpetajaid, töötajaid, lapsevanemaid ja koostööpartnereid, kes seisvad hea selle eest, et meie lapsed saaksid targaks ja neist kasvaksid tublid kodanikud ja head inimesed!

Kaunist suve ja taaskohtumiseni!
Irla Käärk
õppealajuhataja

Kõige pisemad ülesandeid lahendamas.

Kädi Agu

Viimane koolinädal oli täis tantsu ja kirjandust

Ala põhikooli viimane õppenädal oli sedapuhku täis seiklusi, teatrit, tantsu ja kirjandust.

Tavaliselt on see nädal katsumus kõigile, kes kooliga seotud. Nii õpetajad kui õpilased tahaksid nautida esimesi sooje kevadilmu, aga paraku, paraku ... Sedakorda soovisidki õpetajad seetõttu pakkuda noortele tavalisest pisut erinevat "töönädalat".

Aga hakkame pihta algusest. Kuna tegemist oli ka lastekaitsepäeva eelse nädalaga, oligi kogu nädal pühendatud just sellele päevale.

26. mail toimus lõpuklassi ja Ala rahvamaja eestvedamisel orienteerumine meie kooli kõige pisematele – ettevalmistusrühmale ja algklassidele. Rada oli küll lühike, aga pingeline. Läbida tuli neli keerulist punkti. Retke lõppedes sai jätta koolimaja ette oma nägemuse kevadest.

Pärastlõuna oli teatri päralt. Toimus klassidevaheline näitemängude võistlus. Enamus lavastusi põhines Aidi Valliku (alias ATS) loomingu. Siinkohal ei saa märkimata jätta meie kõige väiksemaid, kelle luulekavad olid südantsoojendavad. Erilised kiidusõnad 2. ja 4. klassi juhatajale Kaidi Visterile, kes haigestunud peosalist värskendavalt asendas.

27. mail oli meil võimalik Tallinna Pedagoogilise Seminari tudengi Kadri Agu juhendamisel õppida reggae-tantsu. Kohtusime ka Aidi Vallikuga. Siinkohal tahan tänada Maimu Järve, kelle eestvedamisel Vallik meile jõudis.

Aitäh, Maimu Järv, kelle innustamisel ja toetusel telefonil kirjaniku numbril valisin ja ta meie toredate noortega kohtuma kutsusin.

Kohtumise esimene osa kuulus eelmise päeva tublimatele. Vana sau-

na juures esitas kaheksas klass oma nägemuse raamatust "Kuidas elad, Ann?". Hiljem saalis sai koolipere taaskord näha 2. ja 4. klassi ühistööd klassijuhataja osalusel.

28. mail õppis kogu kool tantsuklubi Semiir juhendaja Juss Lindmäe eestvedamisel tänavatantsu. Trenn oli kurnav, aga innustav. Õpetajana oli mul lõbus jälgida, kuidas õpilased väsisid, aga samas ei tahtnud alla anda, lõpuni vastu pidasid ja Semiiri kavaga sinasõprust tegid. Võin omast kogemusest öelda, et lihtne see ei olnud.

29. mai oli taas lõpuklassi sisustada. Ja nii me orienteerusimegi. Aeg oli kooli suurematel oma orienteerimisostust tõestada. Rada algas koolimaja hoovist ja lõppes Karjatnurmes.

Tegu oli pika ja ülesannetest tulvil "tööpäevaga". Eriline kiitus kuulub siinkohal Silver Murneku ideele, mis leidis esmakordset toetust veebruaril lõpus ja õpetajate tunnustusel taaskord teoks sai. Ja muidugi olid huvitavad, lõbusad, peadmurdvad ja siinkirjutajas vaimustust tekitanud Leila Muru loomingu ülesanded.

Nii meie viimane koolinädal siis mööduski: täis seiklusi ja loomingu. Ning sõprade toetusel sai see kõik ka teoks. Aitäh teile, Ala rahvamaja, Helme vallavalitsus, kultuurkapital, Maimu Järv ja muidugi Ala põhikool koos oma juhtkonnaga ja õpetajate ning loomulikult lõpetajatega.

Samuti tahan tänada eelpool mainitud asutusi oma imelise viie aasta eest Ala põhikoolis. Olen selline õpetaja, nagu ma olen, just tänu teile ja imelistele Ala põhikooli õpilastele.

Kädi Agu
Ala põhikooli huvijuht ja õpetaja

Töö kiidab tegijat

Ala põhikooli arengukavas on kirjas järgmine lause, millest lähtuvalt kool on tegutsenud: "Ala kool on õpilaste võimetekohast arengut soodustav õpikeskkond, mis võimaldab kujuneda inimeseks, kes tuleb toime edasiste õpingutega ja oma eluga."

Kooli arendustegevus nõuab nüüdisajal mõningatest harjumuspärasest tavadest loobumist. See kehtib nii õpilaste kui nende vanemate, aga ka õpetajate ja koolitöötajate kohta ja puudutab nii arusaamu, tegevusruutiini, suhtumist kui lähenemistavasid.

Uuenemine algab inimese sise maailmast ja on pikk protsess. Selleks, et arendustegevus ei oleks peale surutud, oleme püüdnud tööd organiseerida toimkondade, tööühmade loomise ning delegerimise kaudu.

Kasuks tulevad ühised õppepäevad, mille käigus on harjutatud inimesi mõtestama oma tööd ja selle tulemusi, avalikustama ja võrdlema oma tegevust kolleegide omaga.

Õpilastele on püütud võimaldada maksimaalselt osaleda arendavatel teemakohastel üritustel, neile on organiseeritud õppekäike ja ekskursioone. Õpetajatele on aastate jooksul võimaldatud heal tasemel täiendõpet vastavalt nende erialale ja soovidele, aga ka tasemekoolitust, mis tõstab omakorda õppe-kasvatustöö taset koolis.

Tegevuse käigus on kujunenud ühine nägemus oma tegevusest ja selle tagamaadest. Vajadusel on moodustatud tööühmad, kes leiavad probleemidele lahendusi, lähtudes püstitatud eesmärkidest.

Kooli arendustegevuses oleme plaaninud projektide ja personali koolituse kaudu jõuda koolis omandatava hariduse kvaliteedi tõusule. Kasuks on tulnud ka, et oleme saanud lapse arengut jälgida juba koolieelse kasvatusrühmas, kus on tavaliselt olnud 14–15 last. Arengukavas püstitatud eesmärkidega on enamus õpilastest toime tulnud, allpool on ära toodud tublimate nimed.

Käesoleval õppeaastal lõpetasid kiituskirjaga klassi kolm õpilast:

1. Merit Sillaots. 2. Elen Liigus + ainealane kiituskiri eesti keelest. 3. Raivo Viitak

Hinnetele "4" ja "5" õppisid:

1. Madis Sillaots. 2. Taavi Tiirmaa. 3. Grete Ehatäht. 4. Renita Amarik. 5. Tauno Visor. 6. Reimo Saar. 7. Kaisa Pinka. 8. Maarja Brunn. 9. Kristina Ehatäht. 10. Geimo Saar. 11. Mauri Kabanen. 12. Tarmo Ranne. 13. Laura Sillaots. 14. Relika Viitak. 15. Merli Virki. 16. Kristel Paju. 17. Laura Renke. 18. Kerli Saar. 19. Rene Amarik

Tublilt esinesid maakonna tantsupeol vaatamata vähimasele ja külmale ilmale järgmised õpilased:

1. Kadri Aria. 2. Kevin Köster. 3. Kermo Saar. 4. Triin Visor. 5. Sandra Tiirmaa. 6. Grete Ehatäht. 7. Kaido Kähr. 8. Madis Sillaots. 9. Taavi Tiirmaa. 10. Kalmer Kähr. 11. Tauno Visor. 12. Kairi Linnupu. 13. Janne Salkovski. 14. Kairi Peetersoo. 15. Kaisa Pinka. 16. Lauri Saar. 17. Reimo Saar. 18. Maarja Brunn. 19. Astrit Böning. 20. Kalle Kähr. 21. Merit Sillaots. 22. Rauno Viso. 23. Kristi Vister. 24. Kristina Ehatäht. 25. Elen Liigus. 26. Geimo Saar. 27. Lauri Utsar. 28. Kerli Saar. 29. Kristel Aria. 30. Karin Kähr

Laulukarusselli maakondlikule voorule laulsid end Maria Põldsalu ja Kristi Vister.

Riigi ulatuses oli aga suurim saavutus 8. klassi õpilase Maria Põldsalu esinemine Tõrva neidudekooris, kes võitis "Laululahingu".

Tänusõnad siinkohal kõikidele õpilastele ja õpetajatele ning lastevanematele hea koostöö ja tublide saavutuste eest!

Ants Piirsalu
Ala põhikooli direktor

Tõrva gümnaasiumi lõpetajad 2008/2009 õa

12.a klass

1. Karel Jaama
2. Allar Kaarna
3. Kristi Kadak
4. Magnus Kirt
5. Kätklin Kiusalaas
6. Kairi Koppel – *kuldmedal*
7. Kertu Kuusksalu – *kuldmedal*
8. Hardo Kärt
9. Liis Laanmäe
10. Raul Lend
11. Mihkel Leosk
12. Mariin Lepik
13. Taavi Lutsar
14. Anti Maisla – *hõbemedal*
15. Meryt Malleus
16. Margit Meier
17. Hedi Nielson
18. Laurel Otti
19. Sirli Pippa
20. Kristi Pöder
21. Maarja Ruusmann – *hõbemedal*
22. Karmen Saarep – *hõbemedal*
23. Maarja Saarmäe
24. Merlin Soomets

25. Marko Tamm
26. Tauno Tilk
27. Merlin Tõnisson
28. Ingrid Valgepea
29. Anni Veski
30. Airika Vettik
31. Andra Viinalass
32. Meili Öis

Klassijuhataja
Marian Hanvere

12.b klass

1. Geir Adamson
2. Reiko Anniko
3. Feliks Golding
4. Liis Lemmler
5. Liisi Mugu
6. Enelin Salu
7. Liis Sokk
8. Kaili Zeiger
9. Eneri Taul
10. Rait Taul

Klassijuhataja
Saima Nigol

Tõrva gümnaasiumi põhikooliosa lõpetajad 2008/2009 õa

9.a klass

1. Grete Allilender
2. Kaidi Avloi
3. Grettel Elbrecht
4. Nevel Jagor
5. Marietta Juurikas
6. Mari Jõemägi
7. Lisanna Kaar
8. Elina Kangur
9. Angela Kannukene
10. Alvar Kasak
11. Karl Kirt
12. Kristi Koppel
13. Heiro Kossemets
14. Ago Laanejõe
15. Sille Lääs
16. Siim Moosus
17. Kirsika Mägi
18. Andres Neumann
19. Risto Põldsalu
20. Rasmus Saarniit
21. Ethel Heidi Sepp
22. Aimar Soots
23. Tauri Taaleš
24. Jaan Vagula

25. Valmar Vahtre

Klassijuhataja
Hiie Kokamägi

9.b klass

1. Karoliina Altement
2. Erik Elango
3. Randy Elias
4. Joonas Horn
5. Maarja Jaakson
6. Silver Jürise
7. Kairi Kaat
8. Andres Kask
9. Keit Kokk
10. Sander Leesment
11. Mihkel Merirand
12. Sandra Muru
13. Hanori Ortus
14. Silvia-Helena Priilaid
15. Birgit Pruus
16. Mattias Reigo
17. Eliise Suija
18. Egert Udras
19. Kristel Vahar
20. Kairi Vaher
21. Viivika Valner
22. Sander Vijar

Klassijuhataja
Evelyn Kadak

9.c klass

1. Gerli Eichenbaum
2. Liivika Ilisson
3. Silvia Ilves
4. Janne Jaanikesing
5. Ahti Kobin
6. Cätlin Külml
7. Triinu Moosus
8. Kristina Omuk
9. Robin Soomets
10. Sander Tamm
11. Diana Tiirak
12. Antti Vatter

Klassijuhataja
Silvi Abolkain

Ala põhikooli lõpetajad

1. Kevin Birkavs
2. Laura Jaansoo
3. Jaana Marks
4. Siim Maidla
5. Silver Murnek
6. Leila Muru
7. Ermo Uibu
8. Raili Viitak

Klassijuhataja
Kädi Agu

Jalgrattaspordi harrastajad kihutasid Lõuna-Eesti maastikul

Laupäeval kogunes hulk jalgrattaspordi harrastajaid Helmesse valla üheksandale jalgrattamatkale-võistlusele.

Vallavanem Tarmo Tamme sõnul on üheksa aasta jooksul välja töötatud kolm rajastruktuuri. Asja möödunud jalgrattaspordipäeval sööstis ratturid stardipaigu järel Helme alevikust Peebule, seal Tallamõisa, Härma karjääri ning Orjakivi juurde. Seal pöörati ringiga Helmesse tagasi.

«Kui ilm ei olnud just kiita, saime oma sõidud vihmahoogude vahel ilusasti ära teha,» rõõmustas spordipäeva peakorraldaja, Ritsu spordibaasi juhataja Jaak Raidve.

Tema väitel läbisid jalgrattamatkajad ning naised ja noorsportlased ühe 13kilomeetrise ringi, jalgrattaspordi harrastajad aga kaks ringi.

Naissportlastest osutusid vanusegruppide lõikes nobedamateks Marje Vahre, Elina Pähn, Kaija-Liis Kiidli ja Nele Raudpuu.

Meestest naasesid rajalt eri vanusegruppides kõige kiiremini Andrus Abel, Jaan Sumberg, Argo Neumann ja võistluste kõige noorem osavõtja seitsmeaastane Askar Neumann.

Kõigi vanuseklasside kolme parimat tänati medalite ja auhindadega. Peaauhinna, mägikrossiratta sai loosi tahtel endale Argo Neumann.

Vello Jaska

Helme valla üheksandale jalgrattaspordipäevale saabunud on saanud stardipaigu.

Erakogu

Reforminoorte spordipäev kogu perele

Pühapäeval päikesepaistelisel päeval, 24. mail leidis Riiska linnaosas aset Tõrva reforminoorte korraldatud koguperespordipäev.

Üritus viidi läbi korvpalliplatsil ja selle ümbruses, kuna tegu on populaarse noorte kogunemispaigaga, kus head sportimisvõimalused. Millegipärast ei ole siamaani seda suurepäraselt koht noorte heaolu silmas pidades ürituste korraldamise eesmärgil kasutatud. Meie haarasime kasutamata võimalusest kinni ja päev läks korda.

Toimus mitmeid huvitavaid võistlusi, nagu näiteks frisbee ehk lendtaldriku viskamine, mōlkky ja petank.

Üheks ligetõmbavamaks võistluseks kujunes BMX- ehk trikiratate vigursõit rambil. Tõrvas on palju andekaid vigursõitjaid, kes meelsasti oma oskusi sõpradele, tuttavatele ja teistele huvilistele demonstreerisid. Parimaks selles jõukatsumises osutus

Tõrva poiss Robert Hansson.

Teine võistlus, mis pea sama suurt huvi äratas, oli aardejaht. Selle eesmärk oli noorte teadmiste ja oskuste proovilepanek. Kaheliikmelistele võistkondadele anti kümme vihjekaarti, igauks osutas kindlale kohale Riiska linnaosas. Võistkond pidi liikuma vastavasse punkti ja seal ülesande täitma. Kiireimad olid Risto Rajamets ja Rainer Lopsik.

Meil oli mitmeid abilisi ja toetajaid: OÜ Vahre VK, OÜ Delibalt Productions, OÜ Viisu Eero Auto ja Reformierakonna Noortekogu. Suurimad tänud ka Voldemar Loidile.

Loodame selle päeva teha traditsiooniliseks ürituseks, kus noored oma oskusi ja teadmisi näidata saavad ning mida inimesed iga aasta mai lõpus juba oodata oskavad.

**Kaire Saarep
RE Noortekogu juhatusel
liige**

Trikiratate vigursõit

Kaire Saarep

Kohtumine kirjanikuga

Ala põhikooli külastas 27. mail kirjanik Aidi Vallik. Kuna eelmisel päeval oli toimunud tema Anni-lugude teemaline näitemängupäev, esitati kohtumise alguses kirjanikule tema enda loomingut: 8. klass esitas katkendi teosest "Kuidas elad, Ann?" ja 2./4. klass koos klassijuhatajaga luuletuse "Emme saiad".

Aidi Vallik rääkis endast ja oma loomingust. Ta elab Haapsalus väikeses aiaga majas. Tema abikaasa on kunstnik Moritz ehk Ott Vallik, kes on illustreerinud ja kujundanud mitmed kirjaniku raamatud.

Nende peresse kuuluvad veel kaks koera, kaks kassi ja tänavu 9. klassi lõpetav tütar Mari, kes soovib saada lavastajaks. Loomi armastatakse nende kodus väga, mistõttu neid koheldakse pereliikmetena.

Aidi Vallikul on ilmunud praeguseks kaheksa raamatut lastele ja noortele, lisaks neli luulekogu täiskasvanutele. Oma esimese luulekogu "Ärge pange tähele" avaldas ta pseudonüümi ATS all 1990. aastal, olles 19aastane.

Kirjanikutöös tuleb ette, et peab kirjutama muidki tekste peale raa-

matute, näiteks on Vallik septsenud ka kõnesid, loonud audiogiidi Haapsalu piiskopilossile, stsenaariumid Kanal 2 saatele "Saladused" ning Rainer Sarneti filmile "Kuhu põgenevad hinged?".

Aidi Valliku kõige tuntuma raamatu – "Kuidas elad, Ann?" – sünnilugu on väga huvitav. Enne seda, kui Vallik alustas tegutsemist vabakutselise kirjanikuna, töötas ta Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumis eesti keele ja kirjanduse õpetajana.

Arutelus õpilastega selgus, et noortele ei pakuta lugemiseks huvitavaid raamatuid, veel enam – huvitavaid raamatuid polevat üldse olemaski. Küsimuse peale, mis peab ühes heas raamatus olema, sai ta vastuseks järgmist: tüli vanematega, kodust põgenemine, õnnetu armastus, alkoholi tarbimine, tulekahju, surm, seks, keegi peab osutama kellegi teiseks.

Naljaga pooleks lubas ta oma õpilastele, et kirjutab sellise raamatu, kus kõik need asjad sees on. Mõned aastad hiljem ilmuski raamat 14aastase Ann Keesi elust läbi peategelase enda silmade ning tormiliste

sündmuste keerises, kuhu on tüdruku tõuganud hoolikalt varjatud ning mahasalatud perekonnaprobleemid.

"Kuidas elad, Ann?" on võitnud 2000. aastal toimunud noortejutustuste võistluse peapremia, samuti saanud 2002. aasta Nukitsa konkursil teise koha ja pääsenud 2002. aastal Eesti Kultuurkapitali lastekirjanduse aastapremia nominentide hulka.

Raamatust on tehtud üheksa trükki, see on pääsenud kooliprogrammidesse ning kirjandusõpikutesse, on ka tõlgitud soome, läti ja leedu keelde. Lätis võitis jutustus 2004. aasta parimate tõkelasteraamatute preemia. Esimesele Anniloole järgnesid "Mis teha, Ann?" ja "Mis sinuga juhtus, Ann?". Valmimas on ka neljas raamat "Mida me teame Jussist?"

Raamatu "Mis sinuga juhtus, Ann?" põhjal tegi Rainer Sarnet filmi "Kuhu põgenevad hinged?". Ehkki Aidi Vallik osales stsenaariumi kirjutamisel, talle endale lõpptulemusena film väga ei meeldinud, sest tema arvates jäid raamatuga võrreldes filmis paljud olulised asjad ütlemata. Lisaks sellele oli Annist tema sõnul

filmis tehtud nohik ning Anni emast psühhopaat.

Noorematele lastele hakkas Aidi Vallik kirjutama kadedusest. Talle meeldisid väga oma abikaasa illustreeritud lasteraamatud, aga tal endal polnud valminud ühtegi sellist raamatut, kuhu Moritz oleks võinud pildid joonistada. Niisiis tuli seegi asi ette võtta.

Nüüdseks on ilmunud Aidi ja Ott Valliku koostöös raamatud "Koletise lugu", "Narkohollo ehk Florose vabastamine", "Pints ja Tutsik. I raamat". Viimase raamatu prototüübid ning juttude sündmustiku alus on Vallikute pere kass ja koer ning eredaamad hetked nende elus.

Veel on ilmunud Aidi Vallikult noorematele lugejatele "Unekoer" ning luulekogu "Tirtsti ja turtsti".

Hetkel kirjutab ta järges Anni-lugudele ning Haapsallu loodud Iloni Imedemaal esitatakse sel suvel tema sulest ilmunud lühinäidendeid.

Suured tänud õp Kädi Agule ja raamatukoguhoidja Maimu Järvele, kelle eestvõttel kohtumine avala ning sõbraliku kirjanikuga aset leidis.

Kaidi Kuškis

Kevadised jalgrattamatkad sõidetud

Selle aasta aprilli- ja maikuus toimus Tõrvas ja selle lähiümbruses viis jalgrattamatka. Esimese matka sihtpunktiks oli Jõgevestes asuv Barclay de Tolly mausoleum, teisel korral sõideti Riidaja kabeli juurde.

Mõlemal matkal osales 93 jalgratturit. Kõige enam osavõtjaid oli kolmandal Vooremäe sõidul, millest võttis osa 109 inimest. Viimasel kahel jalgrattamatkal külastati Koorküla Valgjärve ja RMK Soontaga matkarada. Kõikide sõitjate poolt kokku läbiti viiel rattasõidul 14000 km ja 51 matkajat osales kõikidel rattasõitudel.

Meeldivat rattasõitu suvel ja sügisel!

Viljo Grauding

Pühapäev Väikesel Emajõesel

Oli kaunis nelipüha hommik. Tõrva pensionäride klubi Eluratas liikmed sõitsid rohelusse. Buss viis meid Jõgevestesse, kus Greete motelli juures ootas uus jõelaev.

Ligi 50 inimest sõitis sellel toredal laeval mööda Väikesel Emajõesel.

Ilm oli imeilus, tuult vähe ja päike paistis soojalt. Enamus sõitis sellise laevaga esimest korda. Oli tõesti mõnus.

Kui aga mõelda tagasi sügisse 1944, toimusid jõe kallastel suured lahingud. Ei tea me keegi täpselt, kui palju langes seal eestlasi, sakslasi ja venelasi, aga need arvud olid väga suured. Kindlasti võib veel praegugi sealtkandist leida lõhkemata mürske ja miine.

Agas unustasime ajaloo ja vaatasime kaunist loodust. Kahetunnine sõit möödus kiiresti.

Motelli Greete restoranis pakuti head lõunat väga maitsvate ahjukartulitega. Rödu ja saalid olid sagivaid inimesi täis. Siis laulsid meile õed Leida ja Laine omaloodud laulu «Valgamaa», mis on hingele nii kosutav.

Koju sõites avastasid kaks daami, et nende jakid olid jäänud restorani saali. Egas midagi, buss keerati ümber ja sõidetitagi.

Aitäh ilusa reisi organiseerijatele Luule Sorole, Ermiine Põldmale ja Eero Viisule! Suur aitäh ka abivalmis bussijuhile Elmar Talvojale toreda sõidu eest!

**Reisiseltskonna nimel
Helgi Teenurm**

Matkad Linna külas

Ritsu külaselts on korraldanud kevad- ja sügismatku alates 2004. aastast.

Sellel kevadel toimusid matkad 26. aprillil Lõvele, 3. mail Helme-Lümatu, 17. mail Lõve-Helme-Ritsu, 24. mail Madi-Sootsi-Viira-Ritsu, 31. mail oli hooaja lõpetamine.

Kogunesime spordiväljakule kokkuvõtet tegema. Osavõtjate vahel loositi välja erinevaid auhindu. Need, kes olid osalenud kolmel või enamal matkal, said kingituseks külaseltsi logoga kruusi. Loosi läks ka logoga vihmavari.

Ritsu külaselts tänab Helme vallavalitsust ning Eesti Kultuurkapitali, kelle toetusel need üritused toimusid.

Matkahuvilistele soovime päikeselist suve ning kohtume taas sügisestel matkaradadel!

**Asta Tsirp
Ritsu külaseltsi juhatusel
liige**

Helme-Tõrva Elu

tervitab uusi
ilmakodanikke

ROBIN JUUS
21.05.2009
SAAMUEL TALV
11.06.2009

PEREJUUKSUR

Tõrva kesklinnas Tartu tn 4
Avatud E-R 9.30-18.30
L 10-16
Marylin 5362 7401
Kairi 5373 5901

LEIA ENDA JAOKS AEGA JA TULE
KÜLASTA MEID JUBA TÄNA!

Tõrva linna on Eesti Punase Risti kaudu saabunud 250 kg jahu, 250 kg helbeid ja 1250 kg makarone. Eesti Punase Risti Valgamaa Seltsi esindaja Aina Pääro sõnul on kohaliku omavalitsuse otsustada, kellele ja kui palju jagada. Tõrva linna sotsiaalkomisjon arutas ja otsustas jagada käesoleval aastal makaronid, helbed ja jahu järgmiselt:

1. paljulapselisele (neli ja enam last) peredele;
2. toitjakaotuspensionini saavate laste peredele;
3. toimetulekutoetuse taotlejatele;
4. vähekindlustatud peredele;
5. eestkostele lastele;
6. hoolduspere lastele.

Pere kohta antakse 1 kg jahu, 1 kg helbeid ja 5 kg makarone.
Paki saamiseks palume pere esindajal tulla sotsiaalabiametisse Tartu tn 1 tööpäeval kella 8-16.

Reedel, 17. juulil

kl 9-16

on Tõrvas

Valga 5 / Valga 7
platsil

HEINAKUU LAAT.

Kauplajad üle Eesti.
INFO TEL 5805 0167.

Mootorsõidukite hooldus, remont, keretööd ja varuosad
Pukas. Tel 5669 6909.

Aia- ja metsatehnika remont
Pukas. Tel 5669 6909.

Müüa maasikaid Karjatnurme külas. Sordid Honeoye, Polka, Bounty ja Senga Sengana. Info tel 5552 4729.

OÜ Kirby-Kaarel Tõrvas võtab tööle tootesittelejaid erinevatesse piirkondadesse. Info tel 5555 2800, 557 5510.

KALEV SEPP
14.09.1927-28.05.2009

HELME VALLA PÄEV

Laupäeval, 18. juulil Helmes

kell 14 FRIEDRICH von SCHILLERI MÄLESTUSTAHVLI AVAMINE
kell 15-21 KÄSITÖÖLAAT
kell 16 KONTSERT: ESINEB TÕRVA LAULUSTUUDIO
kell 17 VALLAPÄEVA AVAMINE
kell 18 ESINEVAD VALLA KOOLIDE ÕPILASED
kell 18.30 RAHVUSLIK KAVA
kell 19.30 SPORDIVÕISTLUSED
kell 21-24 ANSAMBEL HELLAD VELLERD

Päeva juhivad TÕRVA TILGAD.

Tule kindlasti osa saama Helme valla päevast ja kauplemisest oma kaubaga, olgu see käsitöö või talukaup - istikud, taimed, mesi, maasikad, liha ... Oled oodatud!
INFO tel 5341 1816

TÕRVA LINNA PÄEVAD

14.-15. AUGUSTIL

Sel aastal toimuvad Tõrva linna päevad augustis. Uudne on see, et linna päevad on seotud õhtul toimuva järvekontserdiga Tõrva Loits. Üritused toimuvad erinevates ajaloolistes paikades kogu ümbruskonnas. Samal ajal rukkimaarjapäeva käsitöölaad. Jälgige reklaami!

Tõrva Tantsumäel
18. JUULIL
disko „Summer Sounds“

HELME VALLAVALITSUS ON SAANUD EESTI PUNASE RISTI KAUDU TASUTA jagamiseks makarone, jahu ja kaerahelbeid. Eelnimetatud toiduaineid jagatakse kõigile puudust kannatavatele isikutele, kes sellekohast soovi avaldavad.

Toiduaineid jagatakse Helme valla kodanikele vallamajas aadressil Tartu 20, Tõrva linn.

HELME VALLAVALITSUSE TEADE 1. KLASSI MINEVATE LASTE VANEMATELE

Helme vallavalitsus maksab ka käesoleval aastal toetust 1. klassi minevate laste vanematele. Toetus on ühekordne ja määratakse igale esimesse klassi astuval lapsele, kui lapse ning vähemalt ühe vanema või eestkostja elukoht rahvastikuregistris on kooliminekuasta 1. jaanuari seisuga Helme vald.

Esimesse klassi astuja toetus makstakse lapsevanemale või lapse eestkostjale sellekohase avalduse alusel. Avalduses palume ära märkida lapse nimi ja millisesse kooli laps õppima asub.

Toetuse ülekandmiseks on vajalik toetuse taotleja konto number. Toetuse suurus on 1500 krooni ja toetuse maksmist alustab vallavalitsus 1. augustil 2009.

Anne Kalme
Helme vallavalitsuse sotsiaalnounik

TÄIENDAV INFO TEL 766 8455; 766 8458, 5309 0211

Valgamaa tuletõrje- ja päästeühing teostab pottsepa- ja korstnapühkimise töid ning ehitab ja parandab korstnapitse. Tuleohutuse tagamiseks müüb, hooldab ja kontrollib tulekustuteid.

1. juulist on igas kodus kohustuslikud suitsuandurid, pakume kõikidele soovijatele oma abi - müüme ja paigaldame. Hinnad soodsad!
Aitame Teil ennetada ja ära hoida tuleõnnetusi.
Kõikides küsimustes võtke ainult meiega ühendust.

Info tel 521 0357 või 766 1009, Puiestee 2, Valga.
E-mail: lofimees@hotmail.ee. Lisainfo: www.valgamaatpy.ee

Super soodsa hinnaga

NOKIA 2600 Classic
- 1199 EEK

NOKIA 1200
- 599 EEK

NOKIA5130Xpress MUSIC
- 1899 EEK

SONYERICSSON G502
- 1699 EEK

KAUPA JAGUB KIIREMATELE . . .

NB! Kampaania kestab 31.07.2009a. või kuni kaup jätkub.

Müüa laias valikus mobiiltelefonide tarvikuid

* * *

Teostame mobiiltelefonide remonti ja hooldust

* * *

Pakume mobiiltelefonidele järelmaksu võimalust kuni 6 kuud

Granjano

Valga tn.3 Tõrva (Kevade kaubanduskeskus)
E-R. 10 - 17.30 L.10 - 14
Info : 5027885

Swedbanki pangabuss on Teile alati lähedal

Pangatoimingute tegemine on nüüd veel lihtsam, kuna pangakontor tuleb ise Teile juurde. Pangabussis on mugavalt võimalik teha kõiki peamiseid pangatoiminguid.

Oma olemuselt on pangabuss liikuv pangakontor, mis sõidab nendele inimestele lähemale, kes muidu pangakontorist või -automaadist kaugel elavad. Pangabussis on olemas sularaha väljamakseautomaat ja sularaha sissemakseautomaat, seega on võimalik pangakaardi olemasolul raha enda arvelt välja võtta ja ka enda arvele sisse maksta. Lisaks saab bussis kasutada internetipanka ning telleri juures pangatoiminguid teha.

Tähtsamatest teenustest on pangabussis võimalik teha järgnevat:

- Tellida või kätte saada pangakaarti.
- Oma kontole sularaha panna või seda välja võtta.
- Maksta arvuti abil arveid.
- Sõlmida hoieuseid või lepinguid maksete tasumiseks.

Lisaks on võimalik saada informatsiooni ja nõuandeid teiste pangateenuste kohta. Väga mugav on sõlmida pangabussis otse- või püsikorralduse lepinguid, millega saab oma igakuiseid arveid tasuda. Siis ei pea iga kuu oma arvete pärast muret tundma. Lepingute sõlmimiseks ja informatsiooni küsimiseks saate pöörduda pangabussi telleri poole, kes Teile lahkelt abi pakub.

Pangabussis telleri juures toimingute tegemisel kehtib tavapärane Swedbanki hinnakiri. Sularahaautomaadist raha väljavõtmisel Swedbanki erakliendi deebetkaardiga (nt Seeniorkaart) teenustasu ei ole, ka sularaha sissemakseautomaadi kasutamine on tasuta.

Taageperas käib pangabuss kaks korda kuus teispäeviti. Peatus on Taagepera bussipeatuse juures kell 16-17. Järgmised pangabussi kuupäevad on 7., 21. juuli; 4., 18. august; 1., 15., 29. september; 13., 27. oktoober; 10., 24. november; 8., 22. detsember.

Täpsemat infot pangabussi peatuste kohta saate telefonilt 631 0310 või külastades Swedbanki kodulehte www.swedbank.ee/pangabuss.

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Taagepera bussipeatuse juures peatub pangabuss üle nädala teispäeviti kell 16.00-17.00

(7. ja 21. juuli, 4. ja 18. august, 1., 15. ja 29. september, 13. ja 27. oktoober, 10. ja 24. november, 8. ja 22. detsember)

Bussis saate:

- nõu pangateenuste kohta
- tellida ja kätte pangakaardi
- makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoieuseid ja erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan internetis: www.swedbank.ee
Küsige lisa 6 310 310

OÜ SEMT

teostab katuse-, fassaadi-, üldehitus- ja renoveerimistöid. Töö kiire ja korralik.

Tel 506 2377.

Järgmine Helme-Tõrva Elu ilmub 23. juulil.

Toimetust ootab kaastöid hiljemalt 13. juuliks.

Helme-Tõrva Elu

Väljaandjad: Tõrva linnavalitsus tel 766 5310, faks 766 1731,
Helme vallavalitsus tel 766 8452, faks 763 3332.

Toimetaja:
Talvi Must, tel 763 2504,
e-post talvim@torva.edu.ee.

Tehniline teostus ja küljendus
AS LITERO Valgas,
trükk AS TRÜKIS Jõhvis.